

De Gaulle tikslas ir priemonės

PRANCŪZIJOS PREZIDENTO VIZITAS VOKIETIJOJE NEPAKEITĖ JO NUSISTATYMO EUROPOS POLITINĖS VIENYBĖS IR NATO REIKALUOSE. — JIS NORI IŠSAUGOTI SAVO VEIKIMO LAISVĘ IR KARTU IŠNAUDOTI EUROPOS BENDROSIOS RINKOS PARTNERIUS. — KELI FAKTAI IŠ PRAEITIES.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Kaip ir reikėjo tikėtis, Prancūzijos prezidento vizitas V. Vokietijos sostinėje Bonnoje nepraejo tokioje širdingoje nuotaikoje, kaip ankstyvesni. Gatvėse, kuriose de Gaulle susitikė su svarbiausiais savo ministeriais, važiavo į Vokietijos - Prancūzijos draugiškumo sutartimi numatytą kas pusmetį konferenciją, nebebuvo sveikinančių žiūrovų. Daugumą čia sudarė policininkai ir saugumo agentai. Nebuvo jėdų entuziazmo ir spaudoje, Der Spiegel de Gaulle atvykimo išvakarėse paskelbė tiesiog žiaurią jo asmens ir politikos kritiką.

Pati konferencija pasibaigė principiniu susitarimu dar šiais metais sušaukti Bendrą Europos Rinką sudarančių 6 valstybių vyriausybės viršūnių konferenciją, tačiau paskelbus apie tai bendrą komunikatą, prancūzai pasiskubino paaiškinti, kad tai priklauso nuo visos eilės viešai nepaskelbtų sąlygų.

Rašant šias eilutes dar nebuvo aišku, apie ką ir kaip kalbėta Bonnoje, tačiau iš to, kas paskelbta, atrodo, kad jokios paktimo de Gaulle laikysenoje netenka laukti. Erhardo vyriausybė, ruošdamasi rugsėjo mėn. rinkimams, labai pageidautų šiek tiek tokios pasąmonės Europos politiniame susivienijime, tuo tarpu de Gaulle bet kokią sąjungą ta linkme sabotuoja, stengdamasis išlaikyti sau veikimo laisvę.

Laukdamai tolimesnės įvykių raidos, trumpai sustokime prie paties de Gaulle fenomeno. Kas jis yra ir ko jis nori? Savaimė aišku, kad ne dėl visų nelaimių pasaulyje galima jį kaltinti, nors kartais atrodo, jog būtų geriau, jei jo nebūtų buvę. Ir štai dėl ko.

1940 m. birželio 10 d. Vokiečių armija siekė Paryžių, karą Prancūzijai jau paskelbė ir Italija. Naujai paskirtas kariuomenės vadas gen. Maxime Weygand raportavo vyriausybei, kad būklė kasdien blogėjanti ir blogėsianti. Į tai neseniai paskirtas Krašto Apsaugos Ministerijos pakeičiamasis sekretorius brig. gen. Charles de Gaulle pastebė:

"Jei būklė blogėja, tai todėl, kad mes ją bloginame!"

Weigand: "O ką Tamsta partumėt?"

De Gaulle: "Ne man dabar ką nors patarti!"

De Gaulle buvo pakviestas į vyriausybę kaip karo teoretikas išpranašavęs ateities karo operacijų būdą. 1934 m. jis paskelbė knygą: "Vers l'armee de mer" (Už profesionalinę kariuomenę), kurioje kėlė mintį, jog ateities karą nulems mašinos, valdomos profesionalių karių, o ne karinę prievolę atliekančių. Tos pažiūros jau anksčiau buvo britų Hart ir Fuller, austras von Eimannsberger ir kiti vadinami kariniai kritikai. Aplamai imant, karių sluoksniuose de Gaulle knyga neturėjo pasisekimo dėl to, kad joje buvo daugiau aforizmų ir filosofijos negu praktiškų samprotavimų. Modernaus vokiečių Wehrmachto tankų galybės kūrėjas Guderian ir von Thoma de Gaulle knygų nebuvo skaitę, tačiau nuėjo tuo keliu, kurį siūlė ir de Gaulle. Kitaip sakant, panašius išvadų priejo ir kiti bent kiek galvoję kariai, susidūrę su technikos pažanga. Tai žinoma, nesumažina de Gaulle nuopelnų, kuris pasiryžo priešintis senesnių Prancūzijos karių ir politikų nuomonei, kad nuo vokiečių juos apgins pasistatyta Maginot tvirtovų linija.

Pačiame kare de Gaulle turėjo, palyginti, nedaug patyrimo -- nuo 1940 m. gegužės 15 d. iki 1940 m. birželio 6 d. (kada buvo pakviestas į vyriausybę) jis vadovavo tankų divizijai, kuri gegužės 28 d. perėjo į priešpuolį ir pralaužė vokiečių pėsčiųninkų liniją, tačiau tas priešpuolis nusitęsė tik 5 km. Po to de Gaulle divizija turėjo su dideliais nuostoliais pasitraukti. Bet to, priešpuolio bei ankstyvesnės tereotiko garbės užteko, kad de Gaulle būtų pakviestas į naują Paul Reynault kabinetą.

1935 m. de Gaulle visai teisingai rašė: "Paryžiaus gerovė ar netekimas yra lygus viso krašto

gerovė ar pralaimėjimui. Paskutiniam šimtmečiui kiekvieną kartą, kai Paryžiaus būdavo netenkama, krašte nelikdavo jėdų pasipriešinimui. Mūsų tautinis gyvenimas yra faktinai Paryžiaus gyvenimas".

Dėl to visai netenka stebėtis, kad negalint Paryžiaus apginti nuo vokiečių, ir 1940 metais pasipriešinimas atrodė esąs beprasmiškas. Vyriausybė nutarė kępti tuoti, tačiau jei senesni generolai, kaip Petain ir Weygand, galvojo, kad ir D. Britanijos dienos yra suskaitytos, de Gaulle tikėjo į tolimesnę britų pasipriešinimą (didelio įspūdžio jam darė Churchillio asmenybė). Jis pabėgo į D. Britaniją. Kadangi jo pavyzdžiu nepasėkė daugiau garsesnių prancūzų politikų ir karių, jam buvo nesunku pasidaryti "laisvosios Prancūzijos" šefu...

Šiandien niekam nėra abejonės, kad ir Petain, kuris virto Prancūzijos "valstybės šefu", nebuvo prastesnis patriotas už de Gaulle. Jis siekė išgelbėti, ką kariuomenės netekus (2,500,000 vyrų vokiečiai paėmė į nelaisvę), dar galima buvo išgelbėti, bent iki to laiko, kada paaiškės D. Britanijos likimas. Aplamai imant, taip vadinama Vichy vyriausybė oficialiai tikėjosi vokiečių pergalės, tačiau neviešai tą pergalę sabotavo.

Kai tik britai išsilaikė ir JAV įstojo į karą 1942 m. Petaino pavaduotojas admiras Jean Darlan su visu laivynu persikėlė į Alžirą, kur buvo britų ir amerikiečių pripažintas "Prancūzijos valstybės šiaurės Afrikoje šefu". Vyr. kariuomenės vadu buvo paskirtas gen. Giraud (netrukus žuvęs lėktuvo katastrofoje). Tokia dalykų eiga nepatiko de Gaulle, kuris nepakentė konkurentų. 1943 m. Kalėdų išvakarėse admiras Darlan buvo vieno jauno de Gaulle šalininko nušautas. Nėra jokių įrodymų, kad tą pasikėsinimą organizavo pats de Gaulle. Savo atsiminimuose jis pastebi: "Darlan pranykdamas turėjo didelės reikšmės prancūzų vienybei. Aš turėjau iš to laimėti". Konkurentų į šefus nebeliko.

Karas ėjo toliau. Buvo svarstomi įvairūs invazijos į Europą planai, jų tarpe ir britų pasiūlymas pulti Balkanus ir iš čia toliau į Vidurio Europą, tokiu būdu apsaugojant nuo raudonarmiečių įsiveržimo. De Gaulle, kiek galėjęs, priešinosi tam planui. Jis norėjo tiesioginio ir dramatiško Prancūzijos išlaisvinimo. Jei vokiečiai būtų priversti pasitraukti

Praeitą šeštadienį, birželio 12 d. Chicagoje buvo paminėta Lietuvos okupacijos 25 metų sukaktis surengiant milžinišką protesto manifestaciją. Lietuvių, latvių ir estų didžiulė eiseną, žygiudama prie Dariaus ir Girėno paminklo Marquette Parke, gatvėse sustabdė judėjimą. Manifestacijos dalyvavo apie 6000 žmonių. Mitingą prie paminklo atidarė Chicago's ALT pirm. J. Jurkūnas. Muziko Armono vadovaujamas jungtinis 150 asmenų choras sugiedojo Amerikos himną. Trumpas kalbas pasakė estas U. Juerima, latvis L. Neimanis ir pagrindinę kalbą Lietuvos atstovas J. Kajeckas. Po to A. Žemaitis perskaitė rezoliuciją, kuri bus pasiūlyta JAV prezidentui L.B. Johnsonui. Nuotraukoje žmonės, išėję iš Marquette Parko bažnyčios, grupuojasi eisenai prie Dariaus-Girėno paminklo.

J. Kasakaitis nuotrauka

DIDINGAS LAISVĖS KOVOTOJŲ PRISIMINIMAS

Chicago's Lietuvių Opera įamžino jų darbus. -- Sol. Aldona Stempuzienė meninėje aukštumoje.

Saulės skaitume ir gaiviam pavasario vėsme sustingęs sekmdienio dangus laimino keliautojus iš New Yorko, Toronto, Bostono, Rochesterio, Clevelando, Detroito, net Los Angeles, vykstančius į Chicago dalyvauti Lietuvos laisvės kovotojų ir kankinių garbei dedikuotame koncerte - minėjime.

Naujasis 5000 vietų Arie Crown teatras buvo pilnas. Į milžinišką sceną, baltomis ir juodomis togomis pasipuošę, įžygiavo Chicago's Lietuvių Operos, Alice Stephens, Lietuvos Vyžių ir Tėviškės Lietuvių Evangelikų chorai. Priešais chorus -- pilnos sudėties Chicago's simfonijos orkestras. Dirigentas Aleksandras Kučinas pakėlė batutą. Gil drama sustingdė tūkstančius širdžių, kai galingai suskambėjo JAV ir Lietuvos himnai. Akys žibėjo ašaros, ir tūkstančiai tarytum klausė -- Tėvyne Lietuva, kodėl tokia didelė Tavo kančia? Tik iš Lietuvos atvažiavusi pora palnūžo skausme ir ašarose, kai po daugelio metų vėl išgirdo skambant Lietuvai, tėvyne mūsų...

Verdi Requiem ir B. Markaičio Vilniaus Varpų pastatymai įamžino Chicago's Lietuvių Operą mūsų muzikinės kultūros istorijoje. Jų koncerto leidinyje įrašyta dedikacija -- KOVOTOJAMS IR KANKINIAMS, TYRA ŠIRDIMI TIKĖJUSIEMS IR GYVYBĖS KAINA LIUDIJUSIEMS, KAD LIETUVA BUVO IR TURI BŪTI LAISVA, atitiko ir kūrinių didingumas ir viso muzikinio įvykio iškilmingumas.

Requiem ir Vilniaus Varpų išpildyme be minėtų chorų dalyvavo iškilniai mūsų solistai -- Dana Stankaitytė, Aldona Stempuzienė, Prudencija Bičkienė, Alvinas Giedraitienė, Algirdas Brazdis, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis. Mezzo sopranas Aldona Stempuzienė koncerte žibėjo savo meniniu aukštumu. Chicago Tribune muzikos kritikas ją išskyrė kaip

geriausią koncerto solistę, atlikusią savo partiją turtingu, lygiu mezeze ir su dramatinio pojūčiu.

Chicago's Lietuvių Operos garbės pirmininkai Marija ir Anthony Rudžiai McCormick rūmuose surengė iškilmėse dalyvavusiam svetimų valstybių konsulariniam korpul, operos solistams, vadovybei, rėmėjams ir lietuvių organizacijų vadovams priėmimą, kuriame vyravo didingo koncerto tema.

(rpm)

• Mirė Louis Hjelmslev, pasaulinio masto kalbotyros profesorius, lietuvių tautos bičiulis.

Prof. A. J. Greimas pranešė iš Paryžiaus, kad birželio 1 d. Kopenhagoje, Danijoje, mirė vienas iš žymiausių pasaulyje kalbininkų, t. v. Kopenhagos Mokyklos (moderniosios struktūralinės kalbotyros) steigėjų Louis Hjelmslev. Jo sukurto kalbotyros teorijos šiuandien naudojasi žymi dalis Europos ir Amerikos lingvistų. Mirė jis sulaukęs 65 m. amžiaus.

Su Lietuva ir lietuvių kalba didysis mokslininkas susiries jau nuo seniau. 1932 m. jis gavo daktaro laipsnį už savo darbą Etudes baltiques. Po 1922 m. apsilankymo Lietuvoje, jis yra parašęs visą eilę straipsnių danų žurnaluose apie Lietuvą, lietuvių tautą ir kalbą. Po karo buvo Baltų komiteto narys.

Visą laiką profesoriavo Kopenhagos Universitete ir buvo Danijos Karališkosios Akademijos narys.

Vienas pagrindinių jo veikalų (Prolegomena to the study of language), išverstas į anglų kalbą, vartojamas Amerikoje. (Išleido Indiana University 1953 m.).

Kita svarbi jo knyga kalbiniais mokslo klausimais šį rudenį pasirodys prancūzų kalba su prof. J. A. Greimo įvadu.

De Gaulle: -- Būrininke, civiliniame gyvenime aš generolas...

Nepaisant visų tų pastangų, de Gaulle, kaip žinia, nepasisekė išlaikyti Prancūzijos valdžios savo rankose. 1946 m. jis buvo priverstas pasitraukti. Grįžo jis 1958 metais, kada nė viena parlamentinė vyriausybė nedrįso radikaliai išspręsti prancūzų teritorijų Afrikoje klausimo. Tada daugeliui atrodė, kad de Gaulle išgelbės tas teritorijas Prancūzijai. Pats de Gaulle 1958 m. gegužės 19 d. pažadėjo: "Ką dabar reikia padaryti yra tai, kad sukludžius Alžiro atsiskyrimą nuo Prancūzijos. To nenori Alžiras, to nenori Prancūzija..." Tačiau tokia proga ir pretekstu įsitvirtinęs valdžioje de Gaulle Alžirą atidavė Ben Bellai, Ironiška, kad daug kas kolonijų likvidavimą laiko didžiausiu de Gaulle nuopelnu. Bet tai nepakeičia fakto, kad daugelis prancūzų pasijuto esą skaudžiai apgauti.

Šitie istoriniai faktai leidžia suprasti ir dabartinį de Gaulle elgesį. Faktinai jis yra diktatorius, tvirtai sėdintis savo soste, nes Prancūzija pergyvena gerovės laikotarpį. Jungtinėje Europoje jam nebūtų tokios vietos, už tat jis ir yra prieš ją. Ar tai atitinka

Prancūzijos interesams, abejotina. Jis pats savo asmenybe yra sutapatinęs su Prancūzija. Jis tiki, kad Apvaizda vadovauja jo politiniams vingiams. Kita jo politinė idėja klausimas, kiek laiko Apvaizda jį dar laikys gyvu. Jis jau eina septynioliasdešimt penkus metus.

Amerikos atradėjui Kolumbui paminklas jo gimtajame mieste Genovoje, Italijoje.

GENOVA - AMERIKOS ATRADĖJO KOLUMBO TĖVIŠKĖ

P. Gudelis

Neseniai teko pabuvoti Genovoje ir ta proga prisiminti Amerikos atradimo istoriją. Manau, kad tas galėtų būti idomu ir JAV gyvenantiems lietuviams.

Kai 1492 m. Kolumbas atrado Ameriką, Lietuva unijoje su Lenkija sudarė didelę valstybę. Jos didybės viršūnė, tiesa, jau buvo peržengta prieš 62 metus, 1430 X. 27 d. Vytautui Didžiajam mirus. 1492 m. mirė Lietuvos Didysis Kunigaikštis ir Lenkijos karalius Kazimieras, jaunesnysis Jogailos sūnus. Lietuva tais metais dėjo pastangas savo nepriklausomybei išlaikyti ir išsirikio atskirą nuo Lenkijos Lietuvos valdovą, Kazimiero sūnų Aleksandrą, kuris neilgą laiką valdė atskirai nuo Lenkijos. Lenkams išrinkus jį savo karaliumi, unija atsinaujino ir prasidėjo Lenkijos ir Lietuvos silpnėjimas, stiprėjančios Rusijos nauda.

"Mainos rūbai margo svieto,

Stiprus grūva, silpnas kelias".... Dar nesukako pilni 500 metų, o Lietuva yra paglemžta jos amžino priešo Rusijos, tiesa, naujuose komunistiniuose rūbuose. Idomu prisiminti, kad komunistas Amerikoje eina Kolumbo pėdomis ir jau įsiviešpatavo Kuboje, vienoje iš Naujojo Pasaulio salų, kurią Kolumbas atrado savo pirmos ekspedicijos metu (1492 X. 27 d.). Bet Apvaizdos dėka, tame pat Naujame Pasulyje susikūrė ir JAV, vienintelė dabar pasaulinio masto atspirtis komunistinio grėsmei ir prieglauda komunistinio pavergtų tautų išsivijai.

Reikia pripažinti, kad Genovos miestas yra daug padaręs, kad pagerbus savo kilniųjų sūnų, Amerikos atradėją, Kristoforą Kolumbą. Pirmasis daiktas, kurį pamato Genovoje iš stoties išėjęs keleivis, tai Kolumbo paminklas, Jame Kolumbas atvaizduotas sulai-

vininkystės emblema - inkaru, o ant keturių papėdės kampų sėdi figūros, vaizduojančios mokslo šakas, kurios įgalino jį tą žygį įvykdyti, k.a., geografią, kosmografią, astronomiją. O bareljefuose matyti Kolumbo ekspedicijos svarbesnieji epizodai.

Tarp žymybių, kurias patariama pamatyti kad ir trumpiausiam laikui Genovoje apsistojusiam keliautojui, greta buv. karališkųjų rūmų, įtrauktas ir Kolumbo gimtasis namas prie Soprano vartų.

Genovos priemiestyje Pegli, įspūdingoje Villa Doria (rengtame laivininkystės muziejuje, vienas kamabarys pavestas Kolumbo atminimui. Ant sienos kabo dailininko Rodolfo dell Girandolo sukurtas Kolumbo portretas, kurio nuotrauka įdėta ir į Liet. Enciklopediją. Jis apsuptas įrėmintais laiškais, kuriuos Kolumbas rašė iš Sevilijos tuomet garsiam Genovos San Giorgio bankui, kai 1502 m. organizuojant ketvirtąją ekspediciją, jam sunkiai sekėsi su pinigais.

Vėliau lankiau to banko, ligi šiol San Giorgio tebevadindamus rūmus, kuriuose dabar įsikūrusi uosto valdyba. Jų gražioje salėje -- Salone delle Campere, stovi ant stalo Kolumbo admiralinio laivo -- Nava Santa Maria, nedidelis modelis, o prie sienos vitrina su sena aptrūnijusia laivo vėliava ir Kolumbui 1502 m. banko rašytų laiškų nuorašai.

Villa Doria laivininkystės muziejuje Kolumbo kambaryje stovi stiklu pridengti visų trijų Kolumbo pirmosios ekspedicijos laivų modeliai. Tai Ispanijoje esančių modelių kopijos.

Nors ir ne prie temos, bet noriu paminėti, kad gretimame muziejaus kambaryje mačiau Coronelli M.V. 1688 metų gaubį. Jame stambiomis spausdintomis raidėmis pažymėta Lituania, nuo Baltijos lig Padolijos. Jos ribose kursyvu pažymėta Samogitia, o šiaurėje nuo jos Curlanda. Tuo pačiu kursyvu paženklintas ir pietvakarys nuo Lietuvos siauras ruožas Polachia.

Apsilankymas Genovoje paskatino mane prisiminti Kolumbo gyvenimą ir jo Amerikos atradimo

žygius. Čia pasitvirtina bendra gyvenimo taisyklė, kad retai kuris genialus žygis bei darbas to laiko gyventojų tinkamai įvertinamas. Tik sekančios kartos supranta jų reikšmę.

Kristoforas Kolumbas -- lot. ir ital. Colombo (reiškia - karvelis), Brokhauzo enciklopedijos žiniomis, yra gimęs Genovoje 1451 m. tarp VIII, 25 ir X, 31 d. Apie jo jaunystę daug tikrų žinių neturima.

Reikia atminti, kad Genova viduramžyje buvo didelis jūros prekybos centras ir turėjo savo prekybines nausėdijas šiaurės Afrikoje. Art. Rytuose ir net prie Juodosios jūros.

Kolumbo jaunystės laikais, laivininkystė Genovoje masinio jaunulius. Yra žinoma, kad jis nepasiekė tėvo audėjo amato, o domėjosi laivininkyste ir jūros prekyba. Jis lankė Pavijos universitetą ir studijavo ten astronomiją ir kosmografią. Turėdamas 25 m. amžiaus, nebetverdamas Genovoje, pakilo platesnį pasaulin. 1476 m., plaukiant į Angliją, laivas turėjo pasislėpti nuo piratų Lisabonos uoste, Portugalijoje. Kolumbas, pasilikęs ten ilgiau, už poros metų vedė jūreivio Perestrello dukterį. Ten užmezgęs ryšius su žymesnių jūrininkų sferomis, pradėjo domėtis keltone į Indiją per Atlantą. Tai nebuvo jo išradimas, bet jau Aristotello, Strabo bei Senekos svarstytos mintys. Bet jis ryžosi tas mintis įgyvendinti. Astronomas Toscanelli buvo sudaręs žemėlapi, kuriame atstumas tarp Europos vakarų ir Azijos rytų atrodė nelabai didelis.

Savo planus Kolumbas patiekė Portugalijos vyriausybei, bet paramos negavo. 1485 m. Kolumbas persigabeno į tuomet galinčiausią jūrų valstybę Ispaniją. Ten jis užmezgė ryšius su tuo laikiniais mokslininkais ir gavo pritarimą savo planui La Rabida vienuolyno viršininko Fr. Juan Perez, astronomo Fr. A. Marchena ir domininkono Fr. Diego de Deza. Jų remiamas Kolumbas prašė paramos pas Ispanijos karalienę Izabelą ir karalių Ferdinandą II, tačiau Ispanija buvo tuomet įsivėlusį į karą su Granada, todėl atidėjo tą reikalą vėlesniam laikui.

Tik 1492, IV, 17 buvo surašyta sutartis, kuria karalius apsiėmė finansuoti Kolumbo ekspediciją ir skyrė jo surastų žemių vicekaraliumi ir pripažino jam teisę į 1/10 surastų brangiųjų metalų.

1492 m. VIII, 3 d. su trim karavelėmis ir 88 vyrų įgula Kolumbas išvyko iš Palos uosto į pirmąją ekspediciją. Kelionės sunkumai ir įgulos bruzdėjimai yra jau daug kur spaudoje aprašinėti. Iš jų žinome, kokia didelė, geležinė valia pasižymėjo Kolumbas.

Pirmosios ekspedicijos metu (1492, VIII, 3 iki 1493, III, 15) Kolumbas atrado Bahamų salyno Watling salą, Kubą ir Haiti. Kaip žinoma, Kolumbas palaikė jas Japonijos pakraščiais. Antros ekspedicijos metu, kurioje dalyvavo jau 17 laivų ir 1500 vyrų įgula, (nuo 1493, IX, 25 iki 1496, VI, 11) Kolumbas atrado mažųjų Antilų salyną, Jamaiką ir Porto Rico. Pirmos eksped. metu Haiti įsteigtas Navados fortas buvo čiabuvių sunaikintas ir 44 vyrų įgula išžudyta. Netrukus prasidėjo atrastų salų kolonizacija, bet čiabuvių gyventojai aršiai priešinosi. Tik 1495 m. jie buvo skaudžiai sumušti. Pasipylė skundai karaliui. Jo atsiųstoji komisija kaltino Kolumbą, todėl jis buvo priverstas grįžti į Ispaniją pasiteisinti.

Nuo 1498, V, 30 iki 1500, XI, 25 Kolumbas su 8 laivais vykdė savo trečiąją ekspediciją, pasiekė Pietų Amerikos žemyno krantus, Orinoco žiotis, atrado Trinidadą, Margaritą. Tačiau intrigoms didėjant karalius atšaukė Kolumbą ir jo vietininku atsiuntė Fr. de Bobadilla. Pastarasis suėmė Kolumbą ir jo brolius ir, surakintus pančiuose, persiuntė į Ispaniją. 1499 m. gegužės mėn. karaliaus įsteigtas ir paguostas, Kolumbas pradėjo rengtis ketvirtajai ekspedicijai. Bet pasirengimai užtruko pustrėčių metų, nes Kolumbo autoritetas buvo palaužtas, o dėl intrigų ir vyriausybės mažai tešėpė. Tada atėjo jam pagalbon ir jo gimtojo Genovos miesto San Giorgio bankas, ką liudija taip stropiai saugomas susirašinėjimas. Ketvirtąjį, paskutinioji Kolumbo ekspedicija buvo blogiausiai organizuota ir tęsėsi nuo 1502, V, 11 iki 1504, XI, 7,

Kremliuje bręsta krizė

Pastaruoju metu spaudoje vis dažniau pasirodo žinios, kad Kremliaus vadovybėje kažkas rūgsta, kad tenka laukti permaining, kad krašte auga nepasitenkinimas neišsipildant pažadams "pralenkti Ameriką". Tais pažadais vilčių sukėlęs Chruščiovas turėjo išeiti į pensiją, jo vieton atėjusi "kolektyvinė vadovybė" -- Brežnevas ir Kosyginas, taip pat neranda būdų vis augančioms ūkdnėms ir politinėms problemoms išspręsti.

Įsibėgėjusi Kremliaus vadovybė neišsprendžiama įvykių ir nuotaikų raida laikraščių ir žurnalų antraščių redaktorius leidžia jau rinkti didelėmis raidėmis klausimą: ar bręsta nauja revoliucija Rusijoje? Tokį klausimą kelia ir US World & News Report (birželio 21 d. laidoje), pažymint, kad Sov. S-gos įvykių stebėtojai numato krizę, kuri galinti sulaužti komunistų reples Rusijai.

Taip vienas prancūzas, tų reikalų žinovas, suklimą prieš Kremliaus valdovus pramato penkerių metų bėgyje. Suklilimas siekias panaikinti komunistų partijos diktatūrą, praveriant duris naujai vadovybei su naujomis idėjomis. Visų tų įvykių stebėtojai Vakarų pasaulyje jau šiuo metu yra vienos nuomonės, kad vyraujanti krizė jau nebegalima užslėpti, pažadais niekas nebetiki, visi bandymai pakelti žemės ūkio ir pramonės produkciją nuėjo niekais. Brežnevo ir Kosyginio duetas nesugebėjo įgyti masės reikiamo autoriteto, lygiai kaip nesugebėjo pašalinti chaoso administracijoje ir išsiplėtojusioje biurokratijoje. Tuo pat metu satelitiniai kraštai rodo tendencijas ir norus atsikratyti Maskvos uždėtai varžtais ir kontrole.

Jos metu Kolumbas tyrinėjo Centrinės Amerikos pakraščius, laikydamas juos azijos krantais. Sugrįžęs iš kelionės Kolumbas susirgo ir visų pamirštas ir nusigyvenęs 1506, V. 20 mirė Valadolide.

Iš pradžių jis buvo palaidotas Sevilijoje, vėliau jo palaikai buvo nukelti į Espanjolą, Havaną ir tik 1898 m. susilaukė garbės būti perkeltas į Sevilijos katedrą.

Reikia atminti, kad Kolumbas ir mirdamas nežinojo, kad jis atrado naują žemyną. Tuo ir tenka paaiškinti, kodėl Naujasis Pasaulis nenešioja savo atradėjo vardo, o pavadintas kito italo, 1451 III, 9 Florencijoje gimusio jūrininko Amerigo Vespucci vardu. Jis taip pat tarnavo Ispanijos laivyne ir 1497 - 98 bei 1499-1500 m. vykdė tyrinėjimus Honduro ir Pietų Amerikos šiaurės rytų pakraščiuose. Vėliau, Portugalų vyriausybės pavedamas, 1501-02 bei 1503-04 m. Vespucci tyrinėjo Brazilijos pakraščius. Kelionių aprašymuose jis reiškė savo įsitikinimą, kad tai ne Azija, bet visai naujas žemynas.

Ne mažų galvosūkių teikia ir R. Kinija savo pretenzijomis komunistinio pasaulio vadovavimui. Kaip ten bebūtų, žmonėms nusibodo gyventi nuolatiniiais ūkinio pagerėjimo pažadais, jaunimas nerimsta, žinodamas ir matydamas Vakarų pasaulio gyvenimo ir kultūrinės laisvės privalumus. Tačiau Kremliuje visi supranta, kad didesnių laisvųjų suteikimas kerta šaką, ant kurios sėdi ir laikosi Komunistų partija.

NELAUKTI SVEČIAI PERGALĖS ŠVENTĖJE

Paryžiuje per pergalės šventės parodą, gegužės 8 d. vyriausybės tribunoj, pasipuošę medaliais, stovėjo sovietų maršalas Voronovas su dviem palydovais, atskridęs iš Maskvos.

Istorija tokia. Buvęs sovietų ambasadorius Paryžiuje, Vinogradovas, atsisveikindamas su de Gaulle manė, kad suprato, ar norėjo suprasti, jog Prancūzijos Prezidentas neatsisakys, kad sovietų armijai būtų atstovaujama Paryžiuje per Vokietijos kapituliacijos suaktuves. Ištikrųjų de Gaulle manė, kad Sovietija bus pagerbta asmeny 5 sovietų karininkų, kurie priskirti prie jų ambasados Paryžiuje.

Paskutinę minutę, gegužės 7 d., Prancūzijos karo attache Maskvoje telegrafavo, kad maršalas Voronovas su dviem palydovais, gen. Ždanovu (sov. prezid. narys) ir aviacijos gen. Taranu jau sėdi lėktuve ir skrenda į Paryžių. Paryžiaus aerodrome jie buvo sutikti šalta. Priėmimo iškilmės buvo sumažintos iki "minimum minimum", be kariškų pagerbimo ceremonijų; pasitiko tik Paryžiaus įgulos komendantas ir buv. karių ministerijos ministro Jean Sainteny adjutantas, Karo ministeris Pierre Messmer ministerijoje sovietų maršalo nepriėmė, bet pavedė tai atlikti generolui Ailleret, savo štabo viršininkui ir maršalas Nikolai Voronov, Stalingrado gynėjas, apleido Prancūziją be jokių iškilmių beveik slapta.

Po gegužės 8 d. kariuomenės parado, tribunoje, Prancūzijos Respublikos Prezidentas paspaudė JAV ambasatoriaus Bohlen ranką ir širdingai pasakė: "Mes niekuomet neužmiršime..."

Maršalą Voronovą de Gaulle gerai pažįsta. Savo atsiminimuose yra aprašęs sceną iš konferencijos Kremliuje, kur Stalinas pusiau juokais, dalyvaujant de Gaulle ir Bogomolovui, ilgai diskutuojant sušuko: "O tie diplomatai, kokie plepia! Juos nutildyti yra tik vienas būdas, -- nudėti iš kulkosvaldžio. Bulganinai, atnešk!" Ir po to Stalinas pasakė ilgą tostą už artilerijos viršininką Voronovą, iškeliant jo organizacinius gabumus ir nuopelnus.

PELNYKITE DIVIDENTUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

4½% DIVIDENTAI IŠSIUNČIAMIS PASTU KETVIRČIAIS... INVESTMENT SĄSKAITOMS.

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: Area Code 312; 242-4395;

Suburban Phone: 656-6330.

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Ką liepsna, ir tik liepsna teikia maistui...
tą liepsna teikia ir Stroh's,
ir tik Stroh's

Joks kitas amerikoniškas alus nedaromas liepsnoje. Tik Stroh's. O kodėl? Labai paprastai. Ką liepsnos prisilietėjimas teikia gerai mėsa... liepsna teikia Stroh's skoniui. Darymu betarpe liepsna išgauna geresnio skonio iš visų priedų, dedamų į alų.

Tai tradicinis Senojo Pasaulio būdas darant gerą alų. Jūs jaučiate skirtumą. Iš pirmo karto. Po to, nesvarbu, kokį alų būtumėte vartoje, daug galimybių, kad pereisite į Stroh's. Tai todėl, kad Stroh's yra vienintelis amerikoniškas alus su liepsnoje daryto alaus skoniu.

Stroh's

LIEPSNOJE DARYTO SKONIS

ŽIURĖKITE BEISBOLĄ, JUNGUS ABC-TV KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ, WEWS, Channel 5

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.METAS PERSVARSTYTI
VEIKLOS METODUS

25 metai Lietuvos okupacijos yra netrumpas laiko tarpas. Per tą laiką daug vargo ir kančių pergyveno lietuvių tauta krašte, to vargo ir kančių šešėlyje kūrėsi, organizavosi, išsilaikymo lietuvių bendruomenės stengėsi šalinti išeiviją. Nejučiomis tamelindame pokario gyvenimo sukūryje išaugo ir subrendo nauja lietuvių generacija. Lyg nejučiomis, lyg nenoromis, lyg nenorint prisipažinti užgulusia 25 metų pridėtine amžiaus ir darbo našta, visuomeninio ir politinio darbo jungtį tebesistengia tempti "tradicinę" į tą darbą įsijungusi veikėjų karta.

Reikėjo 25 metų, reikėjo susilaikyti tokios liūdnos ir tragiškos sukakties, kad pasigirstų, pagaliau, balsai tų, kurie šiandien sako, kad bendrųjų uždavinių akivaizdoje privalome išskirti mūsų, kaip lietuvių, bendrumą, o ne skirtumus. Jie šiandien netik sako, bet jau ir reikalauja, kad lietuvių organizacijos veikty ir egzistuotų ne tik savame lietuviškame kiemelyje, bet kad jos sugebėtų pasirodyti platesniam pasauliui. Kitaip sakant, jų akiratis, jų galvosena, jų gyvenamoji aplinka aiškiai byloja už tai, kad "pasaulis mūsų nežino, jei patys nepristatysime. Niekas mums nepagelbės, jei patys tos pagalbos nereklausime".

Netikslu būtų teigti, kad tai naujas išradimas, ar kad to anksčiau nebūtume žinoję. Įvairių sukačių, o ypačiai Vasario 16 progomis, siuntėme rezolucijas, kalbas sakėme, vietos valdžios atstovus kvietėme pasiklausyti, kad ir mes turime oratorių, žinančių Lietuvos istoriją, esamą mūsų tautos būklę ir okupanto žiaurios darbus. Kad ir lietuviškai, bet jau daug kartų esame skatę tai, kas mums rūpi, kas mums skaudžiausia, kas reikalinga mūsų ir mūsų tautos skausmui pašalinti. Bet... labai dažnai pamiršdavome ir tebejamirštame, kad savųjų tarpe kalbėdami, sukačtis švęsdami, minėjimus ruošdami, tuo pačiu užduosime balsą, kuris turėtų nuskambėti "po šalis plačiausias".

Naujųjų varpų balsai pasigirdo su Lituanus žurnalo pasirodymu, su mūsų jaunosios inteligentijos žygiais ir užsimojimais jungtis į politinį Lietuvos laisvinimo darbą tais metodais, kurie jiems yra prieinamiausi ir jiems atrodo tinkamiausi. Kartu žinome ir matome, kaip sunkiai, kaip

nenoromis tūnujųjų varpų melodijos stengiamasi įderinti į bendrąjį, rutinos apimtąjį mūsų politinį laisvės varpų derinį.

Senoji veikėjų karta pagrįstai remiasi patirtimi, gerais norais ir ne mažais laimėjimais. Tai ypatingai pabrėžtina apie tą išeivijos kartą, kuri, kad ir neturėdama tos inteligentijos paramos ir potencijos, kuri šiandien galėtų didžiulius, nei tos politinio bei visuomeninio darbo patirties, kurią atsivežė naujoji ateivių banga, savo patriotinės misijos supratimu ir įsiamoninimu nugalėjo sunkias kliūtis, susidūrus su eiliniam darbininkui, atrodė, neįmanomomis nugalėti. Ko jie nepasiekė politinėmis ir visuomeninėmis plonybėmis, jie atsivėrė iš lietuviškos žirdies duota materialinė parama, susiklausymu, meile savam kraštui.

Naujoji ateivių karta savo kreditan taip pat gali įrašyti ne mažai įgyvendintų ir dar įgyvendinimų sumanymų, laimėjimų, gražių darnaus darbo vaisių. Gi daug kur įsimetusi emigrantinės ligos bacila nėra būdinga vien lietuvių išeivijai. Svarbu tik, kiek kurios tautybės išeivija sugeba įgauti reikiamo tai ligai imuniteto.

Daug dėmesio kreipėme lietuvių išlaikymui. Dėl nutautėjimo pavojaus buvome įspėti ryškiais pavyzdžiais. Tas dėmesys, darbas ir pastangos apsimokėjo. To dėmesio pasekoje šiandien galime pasidžiaugti lietuviybėje ne tik išlikusiomis, bet vis stiprėjančiomis atžalomis, kurios šiandien šakojasi ir lapojasi nebe išraunamame lietuviškame atžalyne.

Patinka kam, ar ne, bet tas lietuviškas atžalynas pasistiepė, prabilo ir pagrįstai jau kelia klausimą dėl mūsų veiklos metodų tikslingumo. Tai sveikintinis balsas, kurį turėtume įsidėmėti. Tai vienas iš pragiedrulių liūdnas sukačtis minint. Tai vienas iš reikšmingiausių laimėjimų išeivijoje, kurioje metams bėgant jau buvome bepradėję žitiurėti aklią gatvę. Džiugu, kad ir iš krašto ateinančios žinios byloja apie lietuvių jaunimo atsparumą ir tvirtą lietuvišką dvasią.

Ir liūdesio ir džiaugsmo valandose mūsų akys krypsa į tą kartą, kuri ateina, kuriai priklauso ateitis. Jai skiriame savo darbą, prie jos amžiuje besikeičiančių aplinkybių privalėsime derinti ir talkinti savo darbo ir veiklos metodus.

IŠ PLB VALDYBOS
POSEDŽIO

PLB Valdybos 12-sis posėdis įvyko 1965 birželio 5 sekretorės Mildos Lenkauskienės bute Clevelande. Dalyvavo pirm. J. Bachunas, St. Barzdukas, dr. A. Nasvytis, Alf. Mikulskis, Vyt. Kamantas, M. Lenkauskienė, E. Karnėnas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso Komiteto pirm. Algis Zaprackas ir Kongreso Finansų Komisijos pirm. Pr. Razgaitis.

Šešias valandas trukęs posėdis išklause pranešimą, svarstė įvairius klausimus ir padarė eilę nutarimų.

1. Išklausytas PLB Kultūros Tarybos pirmininko dr. J. Puzino pranešimas raštu apie Kultūros Tarybos darbus, nutarimus ir siūlymus. PLB Valdyba nutarė buvusios PLB Valdybos įsteigtą metinę 2000 dol. kultūrinę PLB premiją pakeisti į 1000 dol. neperiodinę kultūrinę premiją už išskirtinės reikšmės kultūrinius laimėjimus ar siekimus. Nutarta skirti 500 dol. KT siūlomam istorinės reikšmės lituanistinės medijos mikrofilma vienui (Aušros ir pan. leidinių). Susipažinta su lietuvių istorikų siūlymu 1219 metus laikyti Lietuvos pradžios metais. Šį klausimą toliau studijuoja istorikai ir vėliau PLB Valdyba darys nutarimą.

2. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso rengimo planą pateikė pirm. A. Zaprackas. Numatyta įvairi Kongreso programa. Kongreso metu vyks sesijos jaunajai kartai, lituanistinių mokyklų jaunimui, rengiamas jaunimo spaudos ir meno parodos, sporto varžybos, kelionė laivu ežere, balia keliose salėse ir t.t.

Jaunimo Metų — 1966 metų — proga leidžiamas Jaunimo Kalendaris, ruošiamas mokslinė studija apie pasaulio lietuvių jaunimą išeivijoje, spausdina mas prie automobilių prilipinamas lietuviškas ženklelis (vytis), ir t.t. Kanados jaunimas yra prašomas pradėti pasaulio lietuvių Jaunimo Metus su Kanados Jaunimo Kongresu šių metų spalio mėnesį.

Finansų Komisijos pirm. Pr. Razgaitis pranešė, kad Komisija netrukus pradės lėšų telkimą Kongresui.

Kongresas vyks 1966 metų liepos pirmąjį savaitgalį Chicagoje kartu su III-ja JAV ir Kanados Lietuvių Dainų švente.

PLB Valdyba pritarė vykdomiems darbus.

3. Lituanistinio švietimo tyrimų centro darbas pavestas vicepirm. Alf. Mikulskio pirmininkaujamam Kultūros Tarybos švietimo Skyriui.

4. PLB Valdybos ryšiniškais prie VLIKo patvirtinti dr. J. Puzinas (Philadelphia) ir Algis Gureckas (New York).

5. Vykdo. vicepirm. St. Barzdukas referavo apie III-jo PLB Seimo šaukimą. Seimas įvyks 1968 metais. Nutarta seimo metu rengti išskirtinės reikšmės kultūrinį įvykį. Šį klausimą PLB Valdyba plačiau svarstys kitame posėdyje. Ruošiamos krašto atstovavimo seime taisyklės. Nutarta seimo ir kitais reikalais pasitarti su JAV ir Kanados LB krašto valdybomis.

6. Alf. Mikulskio ir dr. A. Nasvyčio keltas nusipelnusių lietuviškame darbe asmenų atžymėjimo klausimas bus svarstomas kitame posėdyje.

7. Laikraščiai Garsas ir Tėvynė įvedė skyrius apie

Svarstė Jaunimo Kongreso reikalus

Bendruomenė. Medžiagaiems parūpins PLB Valdybos reikalų vedėjas E. Karnėnas.

8. Netrukus išeis Pasaulio Lietuvių 16-tas numeris. Jo spausdinama 4000 egz., kurių 2500 eina į JAV, 550 į Kanadą, likusieji į visus pasaulio kraštus. Prenumeratų mokėjimas vyksta labai pamažu.

9. Susipažinta su gautais ir išsiųstais raštais, pasisakyta įvairiais einamaisiais

reikalais, patvirtinti posėdžių protokolai, nutarta sekančių posėdžių šaukti liepos mėnesį.

10. Posėdžio pabaigoje dr. A. Nasvytis pademonstravo garsinį lietuvišką filmą, pagamintą Alf. Žibo, iš Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso 1965 vasario 16 Sao Paulo mieste, kuriame dr. A. Nasvytis dalyvavo kaip PLB Valdybos atstovas.

PLB inf.

Filisterių Skautų Sąjungos
suvaziavimas

Gegužės 29-31 d.d. Clevelande įvykęs Filisterių Skautų Suvaziavimas buvo visais atžvilgiais sėkmingas -- programa buvo įvairi ir turtinga, o dalyvių buvo arti šimtinės iš įvairių JAV ir Kanados vietovių.

Organizacijos vidiniais klausimais pranešimus padarė dr. St. Matas -- FSS Centro Valdybos pirm., A. Treinys -- Akademinių Skautų Sąjūdžio CV pirm., visų skyrių atstovai, L. Grinius -- programinio vadovo paruošimo reikalui, A. Šenbergas -- skautiškių dainų plokštelių reikalui, E. Vilkas kalbėjo apie besikeičiančius akademinių skautų įpročius, V. Kamantas -- FSS įstojimo į ALT reikalui, pasisakymas neigiamai dėl statutinio priežasčių. A. Zaprackas, tą savaitgalį baigęs savo kadenciją kaip Liet. Stud. S-gos CV pirmininkas, kalbėjo apie reikalą ir būdus jaunesniams kartai įsijungti į lietuvišką darbą. Dr. A. Avizienis skatino šalia skautiškos veiklos jungtis į Lietuvių Bendruomenės darbą. R. Kezys siūlė FSSS-gai konkrečius uždavinius politinėje veikloje. Dr. R. Kašuba kalbėjo FSS CV-bos sudėties ir rinkimų reikalui.

Visi pranešimai buvo kondensuoti ir diskusijos trumpos, nesiliedžiant į beprasmius ginčus. Už gerą suvaziavimo drausmę padėka priklauso pirmininkavusiems L. Griniui ir dr. A. Avizieniui iš Los Angeles, E. Vilkiui iš Chicago ir P. Molitui iš Worcesterio. Kiek ilgiau buvo sustota ties diskusijomis LB reikalui. Prieta išvados, kad filisteriai skautai turi įsipareigoti aktyviai jungtis į LB judėjimą.

Studijinėje dalyje išklauseme žinomo sociologo prof. R. Davis paskaitos "Profesionalo vaidmuo Amerikos visuomenėje". Rašančiojo nuomone ši paskaita nedaug kuo prisidėjo prie bendros suvaziavimo temos "Lietuvės intelektualas profesinės ir visuomeninės atsakomybės sankryžoje". Šia prasme žymiai vertingesnė buvo psichologijos doktoranto fil. V. Černiaus iš Chicago paskaita apie lietuvių profesionalą, dirbantį profesinį darbą amerikietiškoje aplinkoje ir lietuviškos visuomenės, daugelis prelegento minčių buvo kontraversinės. Pav., vienas iš jo pagrindinių teigimų buvo tai, kad humanitarai, t.y. žmonės dirbą su žmonėmis (sociologai, psichologai, mokytojai, literatai ir pan.) yra pavojuje greičiau atitrūkti nuo lietuviškos visuomenės negu griežtųjų mokslų profesionalai. Priežastis -- humanitarai greičiau pajėgia susikurti šeimynišką atmosferą negu inžinieriai ar technikai. Pastarieji intymų bendravimą su žmonėmis gali išvystyti tik lietuviškoje bendruomenėje. Tad jie ir lietuviškai visuomenei padaro žymiai didesnį įnašą. Prelegentas patitavo visą eilę pavyzdžių savo teigimui patvirtinti.

Šeštadienį vakare Čiurlionio ansamblio namuose įvyko uždaras koncertas - pasilinksminimas. Programa fil. Rimas Vėžys iš Chicago paskaitė savo avangardiškos poezijos, Clevelando mergaičių kvartetas "Vėjųnės" padainavo kelias moderniškas aranžuotas lietuviškas ir tarptautines daineles, o gale visi pasigėrė fil. G. Peniko iš New Yorko spalvotais filmais iš akademinių skautų gyvenimo. Programą vedė fil. V. Raulinaitis iš Clevelando. Po programos buvo smagiai padainuota, pasilinksminama.

Sekmadienį Čiurlionio ansamblio namuose buvo atidaryta akademinių skautų - dalininkų paroda. Buvo išstatyta apie 40 darbų. Parodą organizavo fil. A. Juodikis ir fil. V. Raulinaitis. Savo kūrinius buvo išstatę D. Verbiekaitė-Ancevičienė, J. Jukšaitė, M. Kižienė, A. Muliolis, V. Raulinaitis, V. Černienė, V. Ramonis, Z. Sodelkienė ir A. Trinkūnas.

Sekmadienį po pietų suvaziavimas buvo tęsiamas talpesnėse patalpose. Pradžioje prof. R. Šilbajoris suvaziavimo dalyviams ir Clevelando visuomenei vaizdžiai papasakojo savo įspūdžius iš jo susitikimų su lietuvišiais studentais Maskvos universitete. Jo įspūdžiai tiek įdomūs ir vertingi, kad su jais turėtų susipažinti mūsų veiksniai ir visi, kuriems rūpi pavergtųjų lietuvių pažintos komunizmo ir tautiško klausimai. Kadangi suvaziavimo organizatoriai visas paskaitas ir diskusijas užrašė juostose, reiklia tikėtis kad dr. Šilbajorio paskaita bus kur nors spausdinta.

Studijinė suvaziavimo dalis buvo užbaigta simpoziumu tema "Asmuo profesinių ir visuomeninių reikalavimų sankryžoje". Prelegentais buvo dr. I. Užgiris (Urbana), dr. J. Gimbutas (Bostonas), D. Bulgarskaitė (New Yorkas), V. Kamantas (Clevelandas) ir P. Molis (Worcesteris). Moderatoravo R. Kezys iš New Yorko. Buvo iškelta įdomių minčių, kiek tai liečia profesionalų apsisprendimą dirbti lietuviškoje visuomenėje ar skirti savo laisvalaikį profesiniam tobulėjimui.

Visą studijinę suvaziavimo dalį organizavo Chicago filisterių sudarytas komitetas, kuriam pirmininkavo V. Germanas.

Po to vykusioje uždarose filisterių sueigoje buvo kalbėta įvairiais organizaciniais reikalais ir priimtos rezolucijos.

Sekmadienį vakare puošnioje Hospitality Inn salėje įvyko Akademinių Skautų Sąjūdžio Clevelando skyriaus organizuotas balius. Programą vedė V. Kamantas. Gausiai susirinkusiai publikai buvo pristatyti garbingi svečiai ir iš tolimų vietovių suvaziavę filisteriai. Sol. A. Stempušienė, neseniai grįžusi iš gastrolių Europoje pūkdai sudainavo keletą dainų. Publikai keliant ovacijas, mūsų iškilioji solistė turėjo keletą dainų išpildyti virš programos. Akompanavo R. Babickas.

Pirmadienį ryte buvo aplankyta prez. A. Smetonos kapas ir prisiminti mirę ASS nariai.

Suvaziavimo organizatoriams, ypatingai FSS Centro Valdybos pirm. dr. Stepui Matui priklausė visų dalyvių nuoširdi padėka už taip įdomų ir vertingą sąskrydį.

Romas Kezys

Filisterių Skautų Sąjungos
suvaziavimo rezolucijos

FSS suvaziavimas, įvykęs 1965 m. gegužės 29-31 d.d. Clevelande priėmė sekančias rezolucijas:

1. Skatiname visus FSS narius bei visus skautus ir skautes ne užleisti savo pareigos tėvynei. Šių 25-jų Lietuvos okupacijos metinių proga raginame visus skautus ir skautėles vadovus sustiprinti savo tikėjimą Lietuvos laisvės prisikėlimu, ir tą tikėjimą įdiegti mūsų jaunimui. Kviečiame sveikų, minėjimų stovyklų ir suvaziavimų progomis prisiminti šią tragišką sukačių ir įatitinkamai paminti.

2. Tikime, kad Lietuvių Bendruomenė yra pagrindinė organizacija, jungianti visus lietuvius į bendrą darbą lietuviškai kultūrai ugdyti ir mūsų tautinei egzistencijai užtikrinti. Įpareigojame visus FSS narius būti ne vien pasyviais LB rėmėjais, bet aktyviais darbuotojais LB rėmuose.

3. Džiaugiamės ASS ir FSS valdybų užsimojimu išleisti Akademinių Skautų Draugovės ir Korp! Vytis programinį vadovą, prof. Stepono Kolupailos monografiją, ir skautiškių dainų plokštelę. Raginame FSS narius šiuos užsimojimus paremti, ir teikti visokeriopą paramą jų vykdytojams: filisteriams Liutui Griniui, dr. Jurgiui Gimbutui ir Vytautui Miknui.

4. Dėkojame filisteriams ir studentams skautams, kurie aktyviai dirba Sesių ir Brolių vadovų eilėse. Raginame visus filisterius savo vietovėse darbu prisidėti prie Lietuvių Skautų S-gos vienietų veiklos. Remiame evoliucines LSS reformas, kurios vykdomos skautybės principų šviesoje.

5. Sveikiname Akademinių Skautų Sąjūdžio Garbės Narį prof. Igną Končijų jo 80-jo gimtadienio proga.

6. Džiaugiamės JAV Atlanto Rajono skautų tėvų pastangomis nupirkti skautams stovyklavietę. Raginame visus FSS narius šį jų užsimojimą paremti pinigine auka.

7. Reiškiamė padėką ir pagarbą tiems FSS nariams, kurie pasižymi reikšmingais darbais lietuviškoje visuomeninėje gyvenime, ypatingai Lituanus redaktoriui dr. Tomui Remeikiui ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso rengimo komiteto pirmininkui Algiui Zaprackui.

8. Raginame visus skautus ir skaites remti skautiškąją spaudą - Skautų Aidą ir Mūsų Vytį. Šių žurnalo redaktoriams v.s. A. Saulaičiui ir fil. Vyt. Germanui reiškiamė padėką už įdėtą darbą.

9. Dėkojame šio suvaziavimo rengėjams, prelegentams, meninių programų dalyviams ir suvaziavimo darbus koordinavusiai FSS Centro Valdybai, ypatingai jos pirmininkui dr. Stepui Matui.

10. Sveikiname naująją FSS Centro Valdybą, ir skatiname visus FSS narius remti CV jos užsimojimuose.

AUKOS DIRVAI

A. Jančys, Rush	2.00
A. Kašuba, Chicago	4.00
W. Dautas, Wickliffe	2.00
A. Gilvydis, Detroit	4.00
A. Petrauskas, Detroit	1.00
A. Šova, New Britain	4.00
St. Jakutis, So. Boston	1.00
J. Grievičius, St. Catharines	4.00
V. Čepukaitis, Cleveland	1.00
St. Šiauščiūnas, Chicago	2.00
J. Graubauskas, Chicago	1.00
J. Pipiras, Worcester	2.00
A. Oselis, Chicago	1.00
J. Naras, Philadelphia	1.00
J. Kriščiukaitis, Dorchester	1.00

EUCLID BEACH PARK

OPEN DAILY FOR

ADMISSION TO PARK AND
ALL RIDES

BEGINNING JUNE 10

(CLOSED MONDAY)

LAISVĖS VARPO SUMANYTOJAS MINĖS 83 METŲ SUKAKTĮ

Turėdamas laisvą dieną nuo darbo, važinėju po ūkius į pietvakarius nuo Chicagos, ieškodamas šviežių kiaušinių. Užsukau į mūšų ilgamečio veikėjo, Jono Bagdžiūno Borden ūkį. Buvau nuoširdžiai priimtas ir pavalšintas. Turėjome ilgą ir įdomų pasikalbėjimą apie senos kartos veikėjus, gyvus ir mirusius. Sužinojau, kad tas senos kartos veteranas veikėjas, Lietuvos Laisvės Varpo sumanytojas ir įkūnytojas, advokatas Jonas Bagdžiūnas Borden, šiais metais rugpjūčio 30 d. minės 83 metų amžiaus sukaktį. Ne visi sulaukia 83 metų amžiaus, o kurie ir sulaukia, dažnai nieko ypatingo savo tautos gerovai nėra nuveikę.

Kas kita su mūsų 83 metų sukaktuvininku. Jo 83 metai amžiaus yra žvaigždėti pasižymėjimais ir nuopelnais lietuvių tautai. Pernai 82 metų gimtadienį advokatas minėjo savo ūkyje netoli Chicagos, prie miestelio, vadinamo Matteson. Jo pasveikinti suvažiavo šeimos nariai, giminės ir artimi draugai. Iš Washingtono su šeima atvyko sūnus, dr. Jonas pasveikinti ir padėkoti tėvams už gražų išauklėjimą ir už teiktą jam pagalbą įgyti aukštesnį mokslą. Sūnus Jonas antrojo pasaulinio karo metu tarnavo JAV laivyne septynerius metus kaip dantų gydytojas, su komandieriaus titulu.

Advokatas Jonas Bagdžiūnas Borden atvyko iš Lietuvos 1889 metais su motina, sesute, broliuku ir teta, būdamas 7 metų amžiaus. Jo tėvas Pranas buvo atkėjęs dvejus metus anksčiau. Sutaupęs ganėtinai pinigų, pasiuntė šeimai laivakortes atvykimui Amerikon.

Nors tais laikais Chicagoje nebuvo lietuviškų mokyklų nei parapijų, Jonas ne tik neišmaitėjo, bet tapo vienas įžymesnių veikėjų ir kalbėtojų, vartodamas gryną lietuvių kalbą. Tai ačiū tėvams už išauklėjimą lietuviškoje dvasioje. Būdamas vos 14 metų amžiaus,

jis įsijungė į tautišką veiklą, dėlamuodamas parengimuose, sakydamas trumpas prakalbas apie

advokatas Bagdžiūnas suorganizavo Sporto Komitetą, kurio pasitangomis buvo pasiūsta Lietuon

Adv. Jonas Bagdžiūnas-Borden rugpjūčio 30 d. švenčias 83 metų amžiaus sukaktį.

mūsų patriotas Simoną Daukantą, dr. Kudirką, poetą Maironį, Vaičiūtį ir kitus Lietuvos patriotus. Pagaliau išsivystė į gabų kalbėtoją. Dažnai buvo kviečiamas su prakalbomis į tautiškus parengimus. Laikui bėgant, tapo spauštininku, bankininku ir pagaliau advokatu su teisių magistrato laipsniu.

Ką tik įsikūrusiai Laisvai Lietuvai, kuriai pinigaiška pagalba buvo labai reikalinga, jis sumanė ir nuliūdino Lietuvos Laisvės Varpą, kurį važinėdamas po lietuvių kolonijas ir juos skambindamas, sužadino lietuvių patriotinius jausmus ir surinko tūkstančius dolerių aukų, kurias pasiuntė Lietuvos Atstovybei Paryžiuje (\$8,000). Lietuvai Paryžiuje atstovavo įgaliotiniai profesorius Voldemaras ir Bronius Balutis, dabartinis Ministeris Londone. Lietuvos atstovui Jonui Vileišiui, kartu su Laisvės Varpu, įteikė virš \$2,200. Tos aukos buvo panaudotos užpirkimui Lietuvai įvairių reikmenų. Advokatas Bagdžiūnas taipgi važinėjo po lietuvių kolonijas su Lietuvos įgaliotiniais Jonu Vileišiu ir Povilu Žadeikiu, sakydamas jaudinančias prakalbas ir ragindamas lietuvius pirkti Lietuvos Laisvės Bonus, Laisvės Varpas, atlikęs savo misiją Amerikoje, buvo pasiųstas Lietuvon, kur buvo sutiktas su didžiausiomis iškilimėmis ir įkeltas į Karo Muziejaus bokštą. Tai buvo Amerikos lietuvių dovana Lietuvai, į varpą buvo įliedinti Broniaus Balučio parašyti žodžiai:

O, skambink per amžius
vaikams Lietuvos,
Tas nevertas laisvės,
kas negina jos.
Prašanč Lietuvos įgaliotiniui
adv. Rapoliui Skipičiui, 1935 m.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Keturios naujos rezoliucijos

LOS ANGELES, Calif. -- "Pravėskime vieną iš įneštų rezoliucijų ir padėkime pabaltiečiams atgauti laisvę ir nepriklausomybę," -- kalbėjo kongresmanas John H. Buchanan (R. - Alabama), neseniai įnešdamas naują rezoliuciją (H. Con. Res. 421) Lietuvos, Latvijos ir Estijos bylos reikalui. Tai pirmas legis latorius iš pietinių valstijų aiškiai pasisakęs Lietuvos laisvinimo reikalui ir įsijungęs į kovą už Pabaltijo kraštų išsivadavimą iš komunistų vergijos. Rezoliucijos įnešimo reikalui į kongresmaną J. H. Buchanan buvo kėlęsis mokytojas A.P. Bagdonas iš Chicagos, dirbęs Alabamos valstijoje.

Be virš minėto legislatoriaus, dar kiti trys kongresmanai įnešė šiomis dienomis naujas rezoliucijas. Philadelphijos kongresmanas padūno Jonas A. Stiklorius, VLIKo vadovybės narys. Jo ir jo bendradarbių pastangos jau davė puikų rezultatą: pora Philadelphia kongresmanų rezoliucijas jau įnešė. Štai tų rezoliucijų autoriai ir jų įneštų rezoliucijos: kongresmanas James A. Byrne (D. - Penn.) -- H. Con. Res. 422; ir kongresmanas William A. Barrett (D. - Penn.) -- H. Con. Res. 423. Kongresmanas James J. Howard (D. - N.J.) jau buvo įnešęs rezoliuciją (H. Con. Res. 398) kiek seniau. Šiomis dienomis jis įnešė kitą (H. Con. Res. 410), kuri turiniu kiek skiriasi nuo pirmosios.

Paminėtina, kad prie abiejų senatoriaus Everett M. Dirksen (R. - Ill.) įneštų rezoliucijų autorių prisijungė senatorius Thomas H. Kuchel (R. - Calif.). Senatoriaus Dirksen rezoliucijos, kuri liečia tik Pabaltijo kraštus (S. Con. Res. 6), autoriumi yra ir senatorius J.M. Montoya (D. - N.M.).

Jau turime šiame Kongrese (89th Congress) 81 rezoliuciją Pabaltijo kraštų bylos reikalui. Rezoliucijų skaičius turėtų netrukus pasiekti šimtą. Juo daugiau jų bus, juo lengviau galėsime vieną iš jų praveisti.

Kuo gi geros valios lietuviai gali prisidėti prie rezoliucijų pravedimo žygio? Šis darbas yra

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS JŲSŲ NAMŲ PUOŠNUMUI IR ŠEIMOS SAUGUMUI.

Įrengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklus ir kitus įvairaus metalo, plastikos ir stiklo gaminius jūsų pagerinimui ir papuošimui.

KOSTAS BUTKUS

Telefonai: CHICAGO
Ludlow 5-6291,
bet kuriuo laiku,
PRospect 8-2781
rytais ir vakarais.

JAV Kongreso atstovas John H. Buchanan iš Alabamos valstijos neseniai įnešė naują rezoliuciją Lietuvos laisvinimo reikalui. Rezoliuciją išrūpino mokytojas A.P. Bagdonas, tarnaujantis Alabamoje. Tai pirmas pietietis kongresmanas įnešęs rezoliuciją Pabaltijo kraštų bylos reikalui.

nepaprastai didelės apimties, ir čia darbo rankų niekad nebus per daug. Visi kviečiami prisidėti ir darbu ir pinigine parama. Netrukus Rezoliucijoms Remti Komitetas išleis savo biuletinį (News Bulletin) naują numerį. Šis leidinys, duodąs daug informacijos apie visą rezoliucijų pravedimo darbą, siūtinėjamas nemokamai visiems, kurie tik duoda savo adresą. Visais rezoliucijų pravedimo reikalais rašyti: Rezoliucijoms Remti Komitetas, Post Office Box 77048, Los Angeles, Calif., 90007.

Nepamirškime rezoliucijų autorių. Parašykime jiems po padėkos laišku. Laiškai adresuoti: The Honorable (kongresma-

no vardas ir pavardė), House Office Building, Washington, D.C. 20515. Ypač prisimintinas kongresmanas John H. Buchanan, kurio distrikte pabaltiečių visai nėra.

IT.

• J. E. Vysk. P. Brazys lankantis Chicagoje dalyvavo priėmimo, kurį suruošė dr. L. ir I. Kriaučiūnai savo namuose. Aukštasis svečias čia turėjo progą susipažinti su Chicagos lietuvių visuomenės veikėjais, rasti bendrų pažįstamų ir mokslo draugų iš Lietuvos.

Marija ir Antanas Rudžiai Chicagoje gegužės 30 d. atšventė 25 metų vedybinę sukaktį. Suruoštamą pokylį South Shore Country klubo patalpose dalyvavo apie 400 svečių. Nuotraukoje M. ir A. Rudžiai prie sukaktuvinio torto.

V. Juknevičiaus nuotrauka

GERIAUSIAI PAILSĖTI PER ATOSTOGAS GARSIAJE
CAPE COD - OSTERVILLE
KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO — GRAJOJE LIETUVIŠKOJE
JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą, todėl visi maloniai kviečiami atvykti praleisti savo atostogas.

Atidaroma vasarajimui nuo
birželio mėn. 15 d. iki rugsėjo 15 d.

Iš anksto kreiptis Ed. Jansonas, 15 Rosedale Street, Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999, o po birželio 15 d. tiesiai į vilą Audronė, Mrs. Marija Jansonas, Osterville Cape Cod, Mass. 02655.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Grain Alcohol 190 proof U.S.P. 5th 4.89
2. Popular V.S.O.P. German Brandy 5th 4.98
3. Napoleon Imp. French Brandy 5th 3.35
4. Zeller Schwarze Katz 5th 1.29
5. Creme De Banana Liqueur 5th 3.19

6. Chianti Import. Wine Full. Qut. 0.98
7. May Wine, Liebfraumilk German Wine 5th 0.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PROGA

Juozas J. Bachunas

Proga tai atvara, arba durys mūsų ateitin. Tos durys yra prieš mus. Gyvenimo sargai ir aiškintojai tikrina, kad tokios durys atviros kiekvienam ir visuomet.

Yra daug žmonių, kurie tvirtina, kad Proga daugiau nėra. Kiti mano, kad Proga, arba durys ateitin, nėra tokios, kokių jie pageidauja. Jiems rodo, kad tos durys privalo būti didelės ir viliojančios, ir todėl jie užsimerkia prieš siaurąsias ir nuošalias dureles, nes nesupranta, kad ten yra jų durys, arba atvaros jų ateitin. Kitaip sakant, tai yra jų Proga. Tai yra pirma žmonių klaida. Žmonės klysta nesuprasdami, kad tūkstantčiai durų ir durelių gali būti uždarytos, tačiau jų Progos durys gali būti atdaros, ir tokios durys, ar jos būtų didelės ar mažos, visuomet kiek reikiant prasivers į jas einančiam žmogui, jei jis mėgins įeiti į savo Progos duris.

Antrą kartą žmonės klysta, kuomet jie mano, kad Proga suteikia viską, ko tik jie pageidauja, o nežino,

kad Proga daugeliui taip pat atneša nelaimę ir sugriaua jų gyvenimą. Proga — tai žmogaus likimo teismo diena. Tai diena žmogaus ateities bandymo. O tai yra todėl, kad Proga veikia žmogų, ne žmogus Proga. Ir Proga yra keleliopa, net trijų rūšių.

Pirmoji Proga žmogų sutveria. Šitos Progos niekas negali išvengti. Tai Proga, kuri nepasitraukia nuo jau amžiaus žmonių, kada jie mokosi. Gali žmogus mokytis šimtą ar tūkstantį metų, toji Proga nuo jo nepasitraukia. Reiškia, besimokančiam žmogui ateities durys visada atdaros.

Kita Proga tai ta, kuri žmogų globoja. Kada jūs kalbėsitės su prakilnesniais žmonėmis, norėdami iš jų patirti sau reikalingų žinių, jūs persitikrinsite, kad tie patys dalykai, apie kuriuos jūs teiraujatės, ir jiems lygiai abejotini ir bent aiškiai nesuprantami. Nors jiems rodėsi, kad jie suprantami. Nors jiems rodėsi, kad jie supranta savo einamas pareigas, tačiau kada reikalas spiria išaiš-

Mr. 293 (5502) 1940 (XV) m.

ŠEŠTADIENIS, BIRŽELIO 22 D.

KAINA 20 Ct

LIETUVOS AIDAS

JOKS SAUVALIAVIMAS NEBUS PAKENČIAMAS

I teiseta privata nuosavybę niekas nesikėsina

Viskas bus keičiama įstatymų būdu

Vidaus reikalų ministro M. Gedvilio pareiškimas per radiją

Lietuvos vidaus reikalų ministras M. Gedvilas birželio 21 d. 21 val. per radiją pasakė tokią kalbą: „Lietuvos Respublikos piliečiai! Savo, kaip vidaus reikalų ministro, visos Vyriausybės vardu noriu padaryti šį pareiškimą. Nusikračius seniojo režimo, VISAME KRAŠTE VYRAUJA VISIŠKA TVARKA BEI RIMTIS IR REIŠKIAMAS DIDŽIAUSIAS DŽIAUGSMAS DEL NAUJOSIOS LIAUDIES VYRIAUSYBES SUSIDARYMO. Tai rodo žimtai gaunamų telegramų ir sveikinimų, kuriuose plačiausiai liudies sluoksniai pareiškia visišką savo ištikimumą ir aiš-

besąlyginę paramą Respublikos Prezidento Justo Paleckio vadovavimui. Tačiau sąryšį su valstybės gyvenimo pasiekimu nauja kryptimi, iškyla ir daugelis įvairiausių gandų, visiškai nieku nepagrįstų ir dažniausiai perdėm fantastiškų. Būtų beprasmiška juos visus čia dementuoti. Užtenka tik pasakyti, kad jie visi daugiausiai skleidžiami arba dėl nesąmoningumo, arba aiškių naujosios Vyriausybės pri-
šų, kad sutrukdėtų krašto rimtį ir

išmūstų gyvenimą iš normalios, nuoseklios persitvarkymo vagos. VISI PILIEČIAI KVIEČIAMI NEKLAUSYTI JOKIŲ PROVOKACINIŲ GANDŲ, O PASTIKETI IR VADOVAUTIS TIK OFICIALIAI PAVIRTINTAIS VYRIAUSYBES IR JOS ORGANŲ PRA-NEŠIMAIS. VISI PILIEČIAI PRIVALO DIRBTI SAVO LIGSIOLINĮ DARBĄ SU DVIGUBU STROPUMU. JOKS SAUVALIAVIMAS NE-

BUS PAKENČIAMAS IR TOLERUOJAMAS. VISA, KAS BUS REIKALINGA PAKELI-VALSTYBES VALDYME IR SANTVARKOJE, BUS PADARYTA ĮSTATYMŲ BŪDU, O NE SAUVALIŠKAI. MŪSŲ SALIES SANTVARKOS ESMINIAI PAGRINDAI TEBERA NEPAKITĘ. Į TEISĖTĄ PRIVATINĘ NUOSAVYBĘ AR TURTĄ NIEKAS NESIKESINA. RAUDONOJI ARMIJA ATĖJO Į MŪSŲ KRA-

TA NE MŪSŲ GYVENIMO SANTVARKOS PAKELI, AR VYKDYTI KOKIĄ OKUPACIJĄ, O TIK APSAUGOTI MŪSŲ NUO KARO PAVOJAUS IR PADETI IŠLAIKYTI MŪSŲ SAVO NEPRIKLAUSOMYBĘ. TODEL TIEK MŪSŲ VYRIAUSYBEI, TIEK MŪSŲ DIDŽIAJAM SĄJUNGININKUI PIRMIAUSIAS UZDAVINYS SUDARYTI KIEK GALIMA NORMALESNĖ ĮVYKIŲ EIGA, IR ŠĮ PAGRINDINIO SVARBUMO UZDAVINĮ VISI PILIEČIAI TURI BESA-
LYGIŠKAI ŠIUO METU VYKDYTI.“ Elta.

kinti tų pareigų kryptį, jų supratimas pakrypsta visai kiton pusėn. Pavyzdžiui, žmogus gauna gerą darbą, ir tuo jis didžiujosi, bet tas pasididžiavimas jo nepakelia aukščiau jo būties. Nepakelia todėl, kad jis tam nėra prisirengęs. Tokioje padėtyje yra daugiausia jauni žmonės, kurie niekad iš anksto nepagalvoja,

kuo jie bus ateityje. Jis nepagalvoja kur apsistos ir ko nusitvers, kad gerai pastatytų savo ateitį. Jie kartais mano būsią tuo ir tuo, tačiau tas manymas iš jų greitai išgaruoja. Nelyginant kaip elektrikai, chemikai, aviatoriai ir kiti jiems panašūs: jie tvėrė savo kūrinius vaduodamiesi teorijomis, bet nežinojo ir nesi-stengė žinoti, kas iš tų jų kūrinų išeis, neigi kam jie bus reikalingi. Reiškia, jie dirbo darbą tam darbui pakankamai neprisirengę, todėl tie darbai jų ir nepakėlė iš jų būties, nes jų darbus turėjo užbaigti kiti.

Ir daugelis iš jūsų, mano jaunieji prieteliai, dirbate darbus, kurių vaisiaus jūs nesulauksite. Tačiau būkite prisirengę. Žiūrėkite ateitin bent dvidešimčia metų pirmyn, ir mėginkite permąstyti, kokios atmainos per tą laiką turės įvykti statyboje, transportacijoje, literatūroje, dramoje, ūkininkavime ir t.t. Prisirengkite visam tam ir būkite prisirengę Progai, kuri jus globos ateityje.

Taip elgdami, jūs galėsite nebijoti trečios rūšies Progos, kuri žmogų žudo. Žinokite, kad vargas tam žmogui, kuris įgyja paaukštinimą, nebūdamas tam prisirengęs. Daugelis jaunų žmonių save parduotų už svajojamą laimę, ir jei tai padaryti galėtų, daugiau jiems nieko neliktų, nes Proga juos būtų apvylusi, todėl, kad jie nebuvo prisi-

renę jos sutikti. Rimtas galvojimas apie tai jiems persunkus dalykas. Skaitymas gerų knygų reikalauja iš jų per daug laiko. Jie trokšta tuojau šokti gyvenimo laivan ir juo plaukti, be atsižvelgimo, kad to laivo sunkenybę traukdami tik pūslės ant savo delnų užtrintų. Jie moka susišukuoti plaukus, bet nemoka sutvarkyti savo minčių, todėl Proga atėjus pas juos randa netvarką. Tada Proga pro juos praeina, palikdama jiems teisę susitvarkyti, kad grįždama rastų juos geriau prisirengusius. Tad pažvelkite į Proga,

Štai didysis bolševikų melas. Prieš 25 metus jie skelbė, kad į privatinę nuosavybę niekas nesikesins. Šią melą tada paskelbė komunisto Jono Šimkaus redaguojamas Lietuvos Aidas. Bet nepėjo laikraštyje išdžioti spaus-tuvės dažai, kai prasidėjo lietuvių persekdojimas ir jų turto nusavinimas.

kuri stovi prieš jus. Galbūt ji nėra tokia, kokia gali jums sapne vaidintis, tačiau ji jus gali nuvesti kur nors, gali nuvesti prie takelio jūsų laimėn, jei būsite tam prisirengę. Bet jei jūs nebūsėte prisirengę, tada — saugokitės Progos, kad jūsų nepražudytų.

Nežinint savo amžiaus, Juozas Bachunas aktyviai reiškiasi lietuviškame gyvenime. Kaip Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas dažnai lankosi įvairiose miestuose ir beveik kas savaitę iš Tabor Farm atvyksta į Chicago dalyvauti įvairiose iškilmėse. Nuotraukoje J. Bachuną su ponu matome ALT Sąjungos bankete New Yorke sėdint tarp naujojo ALT S-gos pirm. J. Jurkūno ir V. Olienės. Artimoje ateityje J. Bachunas su ponu ketina vykti į Europą ir ta proga pasimatyti su senu bičiuliu J. Balučiū, Lietuvos Igal. Ministeriu Anglijoje.

Vasario 16 Gimnazijos mergaitės šoka.

Schwetach nuotrauka

AURELIJA BALASAITIENĖ

KELIONĖ Į NIEKUR

Novelė

(9)

Ar jis pamatė mano krūptelėjimą, kai aš išgirdau savo tikrąją pavardę? O, kad sustotų laikas dabar amžinai ir man nereiktų kalbėti toliau! Ką aš darysiu, kai jis sugrįš? Kelias dienas pabėgęs nuo savęs, staiga vėl esu pačiame verpeto sukūryje. Ir vėl kyla begalinis noras tuoj pat bėgti į tamsų, neišbrendamą vakarą nuo žmonių akių, jų kalbų...

— Štai ir turiu! Ar ne nuostabi jėga trykšta iš jaunų moters akių? Veidas nesvarbu — jis tarsi indas sieslos akims sudėti, — tiesia man klebonas ranką su atviruko formos nuotrauka. Aš žinau kiekvieną teptuko bruožą. Aš prisimenu Julietą... Virpančia ranka imu atviruką. Kaip tiksliai jis tik keliais žodžiais apibūdino visą paveikslą esmę ir pasakė daugiau, negu Lavalė. Norėčiau dėkoti jam, norėčiau dalintis džiaugsmu, kurį jaučia kiekvienas menininkas, išgirdęs teigiamą ir tikslų savo kūrybos interpretavimą.

— Visai įdomu, — lyg ne savomis lūpomis pritariu. Šaltas prakaitas renkasi mano kaktoje. Bijau ieškoti nosinės, kad neišduočiau savo susijaudinimo.

— Tikrai įdomu, Steponai? — jaučiu jo tone nusi-vylimą. — Aš nedaug apie meną tesuprantu, kaip jūs pats jau turėjote pastebėti. Bet tikras menas mane giliai veikia. Atrodo, kad mūsų skoniai labai skirtingi. Taigi kokia jūsų nuomone mėno kritikos ir įvertinimo atžvilgiu?

Turiu ką nors atsakyti. Jaučiu, kaip greitėja pulsas; sukaupiu visas jėgas, kad galėčiau susikoncentruoti ir nerodyti baimės.

— Sunku man, kunige, tamstai išaiškinti mano kūrybos vertinimo būdą. Aš neklasifikuoju savo reakcijų į protinę, jausminę ar dvasinę. Man atrodo, kad į meno kūrinį mes reaguojame visa mūsų būtybės pilnuma, nes savo keliu tikras meno kūrinys yra pilnutinis kūrėjo būtybės pasireiškimas. Pavyzdžiui, kalėdinis atvirukas yra gan gražus su savo apsnigtomis eglėmis, baltais bažnyčių bokštais. Bet jame tėra tik fotografinis atvaizdas to, ką mato kiekviena akis. Tabako dėžučių gražuolės yra gražūs kūnai, bet jos neturi nei išraiškos, nei dvasios, nei tikslo. Jos tik egzistuoja kaip gražių pavidalų kopija. Meno kūrinys menininkas perduoda tai, ką mato jo, tik jo vieno dvasios akys. Iš to ir kyla skirtumai — kaip medžio šakas mato realistas, surrealistas, impresionistas. Iš to mes turime šimtus Madonų, nes kiekvienas dailininkas savaip matė dieviškosios Motinos džiaugsmą ir išsi-pildymą... — staiga manyje gimsta žodžių potvynis, nes juose aš vėl randu save patį. Čia man viskas pažįstama ir sava. — Kalbu toliau, o klebonas manęs daugiau nebepertraukia, tik klausosi visu savo kūnu. Aš jo nebematau, nei Murillo Madonos virš jo galvos, o žodžiai ir idėjos plaukia, kaip anuo metu, kai kalbėdavau meno studentams ar diskutuodavau meno naujienas pažįstamų rate-luose.

Tolsta grąšinančioji bevedė moteris ir tolsta Eri-kos šauksmo aidai...

Nežinau, kaip ilgai užtruko mano kalba. Staiga išsi-sėmęs sustoju ir pakylu iš savo vietos. Lyg iš sapno pa-būdęs, apsidairau po svetimą kambarį ir sustoju sustab-dytas klebono malonaus žvilgsnio.

— Klausyčiausi jūsų, Steponai, ir prašyčiau nesu-stoti. Bet bijau išnaudoti jus per daug. Jaučiu, kad ne-sate paprastas "sekmadienio teplotojas". Tačiau man vistiek, kas jūs. Jūsų buvimas čia man tikra šventė. Da-

bar ir Reinor'as man suprantamesnis. Jo šaligatvio ka-vinės žmonių studija man iki šiol atrodo neišbaigta tech-niškai, stokojaanti tvarkos. Dabar aš joje matau tą įspūdį, kurį autorius norėjo perduoti. Tirpstą vakaro žalsvoje šviesoje žmonės liejasi į aplinkos visumą, nes jie tėra jos dalimi... Dabar pagalvoju, kai sakydavau pamokslus svetimose parapijose — manote, turiu šokią tokią markę kaip svečias pamokslininkas — visai nepažįsta-miems žmonėms, visi veidai man susiliedavo į vieną, sa-kyčiau, puokštę, ir skendo bažnyčios fone... Tik, deja, aš ne impresionistas, kad galėčiau savo šitą nuotaiką perduoti teptuko ir aliejaus pagalba. Aš dabar suprantu, kad jis perdavė aplinką tokią, kokia jis savo dvasios aki-mis matė.

Kalba klebonas toliau, o aš mintimis vėl ne čia.

Erika, kur tu? Paimčiau tavo gležną baltą ranką ir nuvesčiau tave prie upelio, kad pasilenkusi ramiame van-dens paviršiuje skaičiuotumei žvaigždes, į kurias tu taip panaši. Aš tave žinau, Erika. Tu juoktumėsi iš manęs, tu to didžiojo moderniojo pasaulio atstovė. "Juk ir Ber-lyno dangus turi bene tas pačias žvaigždes", juokaudama atsakytumėi ir kvistumėi mane į artimiausią kavinę, kur argentinis tango muzikos garsuose ir kvapiuose ciga-rečių dūmuose ritmingai juda įsimylėjusios poros. Kas mano tėviškės upelis tau prieš Oderį ir Reiną? Kas tau mano kančia ir ilgesys prieš tavo sidabrinio juoko skam-bėjimą? Girdžiu ausyse tavo juoko atskambį. Jis su-dūžta į tamsias klebonijos sienas ir išnyksta. Aš vienas čia su savo mintimis ir be tavęs, tu mano nuostabioji Erika!

Staigaus nerimo paimtas, kreipiuosi į mano nutilusį šeimininką:

— Malonu man, kad tamstai, klebone, mano pasako-jimas atrodė įdomus. Bet žinau, kad tamstai laikas taip pat brangus ir poilsis reikalingas. Aš bijau, kad abu ne-išmiegosime, nes tamstai reikia anksti į bažnyčią, o man — į kelionę.

(Bus daugiau)

Philadelphijoje Vinco Krėvės lituanistinėje mokykloje birželio 6 d. įvyko mokslo metų užbaigimas. Nuotraukoje prie garbės stalo kalba mokyklos vedėjas V. Muraškauskas. Sėdi iš kairės: L. Bakanaitė, S. Kanonavičienė, K. Juozapavičienė, G. Maciūnienė, prel. L. Tlaba, kun. J. Čepukaitis, inž. J. Ardy, E. Bendžiūtė, L. Kaulinis, K. Gasparėnas, V. Gruzdžio nuotrauka

ISKILMĖS PHILADELFIJOS LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE

Philadelphijos LB Vinco Krėvės lituanistinė mokykla birželio 6 d. susirinko parapijos salėje mokslo metų baigti. Be mokinių ir tėvų dalyvavo didelis būrys mokyklos veikla besidominčių. Šiame mokyklą baigė R. Juzaitis, A. Šalčiūnaitė ir D. Vaške-

lytė. Jiems baigimo pažymėjimus įteikė mokyklos globėjas kleb. kun. J. Čepukaitis. Metinius pažymėjimus išdalino atitinkamų skyrių mokytojai: St. Kananavičienė, V. Muraška, G. Maciūnienė. Vaikų darželį šimet tvarkė K.

Juozapavičienė, padedama L. Bakanaitės; tautiniams šokiams vadovavo E. Bendžiūtė, mokyklos chorui -- L. Kaulinis, talkinamas A. Kaulinytės.

Philadelphijos LB pirm. inž. J. Ardy įteikė abiturientams dovanas: geriausiai baigusiam R. Ju-

Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos Philadelphijoje mokiniai mokslo metų užbaigimo šventėje. V. Gruzdžio nuotrauka

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

zaičiui "Mūsų Lietuva", kitiems po gražų lietuvišką drožinį. Kitų skyrių geriesiems mokiniams dovanos (liet. knygas) įteikė New Jersey LB pirm. inž. K. Gasparėnas. Baigusiųjų vardu padėkojo R. Juzaitis. Svečias iš Romos prel. L. Tulaba priminė vaikams kalbą, o ypač gimtosios geroką mokėjimo svarbą; be to, išskėlęs kleb. Čepukaičio didelį palankumą lietuviškiems reikalams, ragino visus padėti savo klebonui išlaikyti parapiją lietuvišką. Užbaigimo aktas baigtas Tėvų Komiteto pirm. skulptoriaus P. Vaškio padėkos žodžiu. Po to, abiturientai atliko trumpą meninę programą, paskambindami, padėklamuodami ir bendrai paskaitydami V. Krėvės "Dainą apie arą".

Philadelphijos lituanistinės mokyklos pilną aštuonerių metų kursą ligi šiol yra baigę 10 mokinių. Nedidelis tai skaičius Philadelphijai. Ir pačių mokinių skaičius mo-

kykloje galėtų lengvai būti dvigubas. Betgi tai kaltė tų tėvų, kurie patingi atvežti savo vaikus šeštadieniais lituanistinė mokyklon. Ta proga labai prisimintina inž. K. Gasparėno kalba nesenai įvykusiame LB darbuotojų suvažiavime Baltimorėje, kurioje jis priekaištavo tėvams nesirūpinantiems lietuvišku auklėjimu, o ypač pasmerkdamas tokius kartais net aktyvius visuomenininkus, kurie patys nekreipdami dėmesio į savo vaikų lietuviškumą, dar nesivaržo kitus mokyti patriotizmo. Deja, to-

Baigę Philadelphijos lituanistinę mokyklą mokiniai A. Šalčiūnaitė, D. Vaškelytė ir R. Juzaitis skaito V. Krėvės "Dainą apie arą". V. Gruzdžio nuotrauka

kių pasitaiko, tur būt, ir kitur, ne tik kalbėjusio pirmininkaujamoje apylinkėje. Philadelphijoje betgi nestinga ir uoliai mokykla besirūpinančių. Todėl reikla

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS CLEVELANDE MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

Birželio mėn. 6 d. Naujosios parapijos salėje įvyko Šv. Kazimiero liet. mokyklos mokslo metų užbaigimas ir parodyti mokinių darbo vaisiai. Mokyklos vedėjas J. Žilionis palinkėjo abiturientams sėkmės jų jaunystės keliuose, tikėdamas, kad V. Kudirka ir J. Basanavičius bus pavyzdžiai mūsų jaunajai kartai. II-sios Clevelando LB apylinkės pirm. P.

Mikšys įteikė kiekvienam abiturientui po knygą, o sekretorė A. Kazėnienė prisegė po gėlę. Programai pasibaigus visi abiturientai kartu su savo tėveliais pasi-
vaišino skaniai paruoštais jų mamųčių valgiais.

Geriausieji trys mokiniai iš kiekvieno skyriaus gavo po knygą: I-jo skyriaus A. Mackevičius, D. Nykštėnaitė ir J. Rastenė. II-jo skyriaus I. Čiuberkytė, V. Ožinskaitė ir D. Rydelytė; III-jo skyriaus J. Ignatavičiūtė, R. Kazlauskas ir V. Nasvytytė; IV-jo skyriaus R. Balytė, L. Juodiškaitė ir M. Lančiauskas; V-jo skyriaus A. Gudėnas, G. Palūnas ir D. Sušinskaitė; VI-jo skyriaus A. Grauzinytė, A. Kavolūnaitė ir A. Stempušis; VIII-jo skyriaus R. Čepulis, R. Jokūbaitytė ir D. Kavolūnaitė; IX-jo skyriaus A. Bielinis, M. Jokūbaitytė ir K. Sušinskas.

Komisija, susidedanti iš St. Barzduko, P. Mikšio ir A. Mikulsko, paskyrė tris premijas už deklamaciją: pirmoji teko R. Balytei, antroji K. Sušinskui ir trečioji J. Ignatavičiūtei. Krašto pažinimo pirmoji premija \$7.00 teko Aldonai Kavolūnaitėi, antroji Ramonėi ir trečioji D. Bielinytei. Mokyklos tėvų komitetas buvo skyręs II premijų krašto pažinimo albumams, o antroji Clev. LB Apyl. 27. Kiekvieno mokinio įteiktas darbas buvo įvertintas, kaip paskatintis - raginimas domėtis lituanistiniais dalykais.

Už klasėje rašytą rašinėlį pirmoji premija atiteko A. Kavolūnaitėi, už namuose rašytą rašinėlį pirmąją vietą pasiėmė D. Kavolūnaitė.

Nebuvo pamiršti mūsų linksmieji akordionistai ir pianistai. Jiems visiems teko pasidalinti \$15.00.

Mokyklą lankė 120 mokinių, veikė 9 skyriai. Mokykla turi puikų chorą, vadovaujamą J. Kazėno ir A. Malėnienės ir gerą tautinių šokių grupę kurios mokytojai yra J. Kavolūnaitė ir V. Leknickas.

Antroji Clevelando Lietuvių Bendruomenės apylinkė mokyklos darba, reikalus ir vargus su prato ir daug padėjo finansiniuose reikaluose. Pulkus bendradarbiavimas yra teigiamas faktorius abiem pusėms: mokyklai parama yra reikalinga, bendruomenė, įvertindama šią auklėjimo instituciją stiprina savo veikimą narių tarpe ir duoda pavyzdį kitiems, kad bendru darbu rezultatai yra pasiekiami daug geresni.

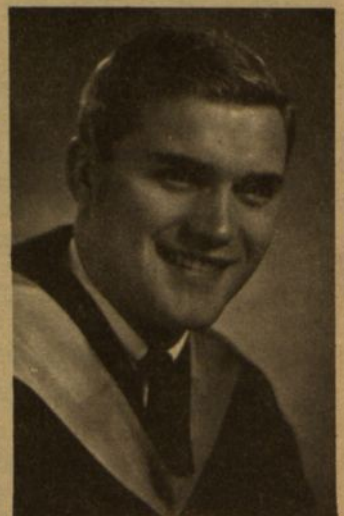
J. Kazlauskas

KANADOS ŽINIOS

Hamiltono meninės grupės dar tebedirba. Aušros Vartų par. choras, vad. sol. V. Verikaičio, įtemptai ruošiasi priešatostoginiams pasirodymams, kurių bus net keli; Toronte, St. Catharines ir savo kolonijoje. Didžiausios Hamiltone iškil-

mės įvyks š. m. birželio 20 d., šventinant didingą Jaunimo Centro pastatą. Iškilnėse žada dalyvauti du vyskupai, apie 30 kitokių laipsnio dvasiškų, aukštų vietos valdžios pareigūnų ir lietuviškoji visuomenė.

Iškilmų mišias laikys vysk. Brizgvs, o šventinama atliks vietos vyskupas. Tikimasi, kad didžiausia Hamiltono salė (Jaunimo Centras) užsipildys lietuviška publika, atžymėjimui šio didelio — naudingo įvykio — nuosavos salės išigijimo. Hamiltono kultūrinės grupės reiškia pagarbą šio darbo iniciatoriui prel. dr. J. Tadarauskui, rekordiniu greičiu išsprendęs patalpų trūkumo problemą.

ROBERTAS KRONAS sėkmingai baigęs inžinieriaus studijas pradėjo dirbti didžiausioje Kanados plieno fabrike Stelco.

— Didžiausio Hamiltono Real Estate "Kronas" savininko B. Krono sūnus Robertas, sėkmingai baigęs inžinerijos kursą, tuojau gavo darbą didžiausiam Hamiltono plieno fabrike "Stelco". Dirba elektros inžinerijos departamente. Hamiltoniečiai gerai žinodami p. B. Krono didelę materialinę paramą lietuviškoj vei-

kloj, ta proga nuoširdžiai sveikino, o jaunajam Robertui, linki gražiausios sėkmės jo darbe.

— Skautų rėmėju v-ba, vadovaujama D. Stuko, dirba norėdami dar prieš stovyklavimo pradžią, atlikti numatytus darbus "Romuvos" stovyklavietėje. Atrodo, kad gražus Hamiltono pastatėlis, jau baigiamas įruošti. Gaila, kad gal perdidelis atstumas apsunkina darbo jėgos suradimą. Valdys pirm. D. Stukas dėlto nenusimena, bet skiria savo asmenišką laiką šiam svarbiam ir reikalingam darbui. Pagarba p. D. Stukui ir jo valdybai.

(vp)

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909

13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1 - 1763

936 East 185th St.
KE 1 - 7770

PLANINGAS TAUPYMAS
MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

• Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

• **Emīls Skujenieks**, latvių rašytojas ir lietuvių literatūros žinovas bei jos vertėjas, buvo palaidotas birželio 15 d.

Birželio 14 d., pirmadienį, Della Jakubs ir sūnaus laidotuvių koplyčioje įvyko atsisveikinimas, kurio metu, maldas latviškai ir lietuviškai atkalbėjus kun. Goldikovskui, po šiltų žodžių latvių-lietuvių vienybės kūrėjui ir puoselėtojai iš lietuvių tarė inž. A. Nasvytis, A. Balašaitienė ir P. Maželis.

• **Romutis Malskis**, šiemet baigęs St. Ignatius High School vienu iš pirmųjų. Savo gabumais jis pasižymėjo ne tik moksle, bet yra kartu ir taurios, sportinės dvasios jaunuolis.

Pažangumu moksle užsitarnautą stipendiją R. Malskis panaudos studijoms Detroito Universitete.

• **Aldona Čininiene** atvyko iš Australijos ir kurį laiką viešės Dr. A. ir K. Martų šeimoje. K. Martuvienė ir Čininiene yra seserys.

Kas kart daugiau Australijos lietuvių atvyksta į JAV ir Kanadą savo giminių ir bičiulių aplankyti.

Neseniai H. Macijausko šeimą aplankė A. ir V. Valiukėnai. V. Valiukėnienė yra H. Macijausko sesuo.

Ta proga jie lankėsi ir lankosi Chicagoje, kur gyvena dar vienas brolis A. Macijauskas ir sesuo J. Daunorienė.

• **INGRIDOS G. STASAITĖS** ir inž. **ROMUALDO BUBLIO** vestuvių iškilnės įvyko birželio 12 d. Clevelande.

Tos iškilnės buvo išskirtinės gausiu svečių susidomėjimu ir dalyvavimu tiek bažnytinėse su-tuoktuvų apeigose, tiek ir vaišėse Continental salėje.

Naujosios Parapijos bažnyčioje jaunuosius sutuokė svečias kun. Urbonas. Apeigose dalyvavo

Praeitą šeštadienį Clevelande susituokė inž. Romualdas Bublys su Ingrida Stasaitė, Clevelando miesto burmistras R. Locher su ponia buvo atvykę į bažnyčią pasveikinti jaunuosius. Nuotraukoje: burmistras R. Locher su ponia ir jaunieji Ingrida ir Romualdas Bubliai.

City of Cleveland

RALPH S. LOCHER
MAYOR

PROCLAMATION

Designating Sunday, June 20, 1965, as

"ESTONIAN, LATVIAN, AND LITHUANIAN MARTYRS DAY"

WHEREAS, on June 20, 1965, the people of Estonian, Latvian and Lithuanian descent residing in Cleveland will commemorate the 25th Anniversary of the martyrdom and mass deportation of their fellow countrymen to Siberia; and

WHEREAS, to the Estonian, Latvian, and Lithuanian people throughout the world, June 20th represents not only a day of prayer and mourning in remembrance of the tens of thousands whose lives were sacrificed or enslaved in the cause of freedom but also serves as a reminder of the hope that one day the Estonian, Latvian, and Lithuanian people will once again have their own independent nations; and

WHEREAS, this community is proud of those of Estonian, Latvian, and Lithuanian descent who settled in Cleveland and have made a great contribution to the cultural betterment of our city.

NOW, THEREFORE, I, Ralph S. Locher, as Mayor of the City of Cleveland, do hereby proclaim Sunday, June 20, 1965, as "ESTONIAN, LATVIAN, AND LITHUANIAN MARTYRS DAY" in Cleveland.

IN WITNESS WHEREOF, I have hereunto set my hand and caused the Corporate Seal of the City of Cleveland to be affixed this 4th day of June, 1965.

Ralph S. Locher
Mayor

LIETUVOS OKUPACIJOS MINĖJIMAS

Minėjimas rengiamas drauge su latvių ir estų bendrinėmis organizacijomis ir įvyksta sekmadienį, birželio mėn. 20 d. sekančia tvarka:

Šv. mišios už žuvusius partizanus ir kitas komunizmo aukas: 10:00 val. -- Naujos liet. parapijos bažnyčioje; 10:30 val. -- Šv. Jurgio liet. parapijos bažnyčioje; 11:00 val. -- Šv. Jono katedroje (pagrindinės iškilmingos pamaldos). Mišias atnaušins ir pamokslą pasakys katedros klebonas prel. Richard P. Walsh. Mišių metu giedos Čiurlionio Ansamblys vadov. muz. Alfonso Mikulskio. Organizacijų vėliavos prašomos dalyvauti katedroje.

12:00 val. -- Eisena nuo katedros į Public Square. Eisena prasidės tuoj po mišių ir pajudės nuo Superior ir East 9-tos gatvės kampe. Dalyvaujantieji mišiose kitose bažnyčiose prašomi atvykti prie katedros ir nekelti tiesiai į centrinę miesto aikštę.

12:20 val. -- Minėjimas Public Square, prie burmistro Johnson paminklo. Pagrindinę kalbą pasakys Cuyahoga apskrities inspektorius ir tautybių sąjūdžio vadas Ralph J. Perk. Čiurlionio ansamblys ir estų parapijos choras sugiedos himnus. Minėjime dalyvaus visa eilė tautybių atstovų.

Visos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis katedroje, eisenoje ir susirinkime Public Square. Visi Clevelando lietuviai raginami gausiai dalyvauti.

ALT Clevelando Skyriaus Valdyba

• **Pašto tarnybai** priimami prašymai iki birželio 30 dienos.

Valdininko padėjėjų ir laiškininkų postams reikalingi pašto tarnautojai, gyveną savo pašto įstaigos rajone ir sutinką laikyti egzaminus raštu.

Alga pradžia — 2.48 dol. į valandą.

Suinteresuotieji privalo kreiptis reikiama blankams užpildyti į Board of U. S. Civil Service Examiners, kamb. 4240 Main Post Office pastate. Užpildytos anketos įteikiamos ten pat.

• **Aleksandras Krinickas** ir. baigė Fenn College bakalaurą laipsniu elektros inžineriją ir birželio 13 d. iškilnėse gavo diplomą.

• **Neringos Skaučių Tunto vyr. skaučių Lazdynų Pėlėdos draugovė** kviečia Clevelando lietuvišką jaunimą linksmam praleisti kelias valandas pavasario šokių vakare, kuris įvyks š. m. birželio mėn. 18 dieną (penktadienį), 7 val. vakaro Čiurlionio namuose. Bus geras orkestras, programa, vaišės.

Iki pasimatymo "Pėlėdų naktį"!

LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ SPORTO VARŽYBOS

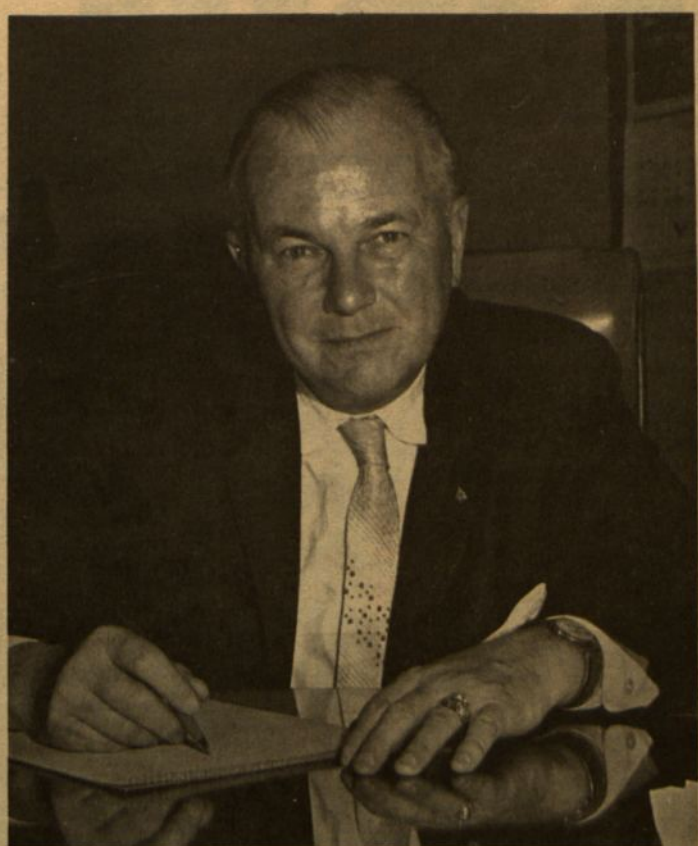
Ateinantį trečiądienį ir ketvirtadienį, birželio 23-24 d., St. Joseph High School stadione, Lake Shore Blvd. prie E. 185 St. įvyks III-sios Clevelando Lituaništinųjų mokyklų lengvosios atletikos varžybos dėl pereina-mosios taurės.

Visi Vysk. M. Valančiaus ir Šv. Kazimiero lituanistinių mokyklų mokiniai kviečiami kuo gausiau varžybose atstovauti savo mokyklas.

Bus duodamos dovanos. Varžyboms registruojamasi atvykus į aikštę.

Varžybų pradžia: abi dienos 6:15 val. vakaro.

Varžybas globoja J. Žilionis, Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos vedėjas. Rengėjai

James L. Broz, Jr. Esq. yra pakviestas skaityti įdomią paskaitą apie komunistų konspiraciją, siekiant pasiglemžti JAV vyriausybę. Paskaitą ruošia Lithuanian American Conservative Club birželio 25 d. 8 val. vak. Čiurlionio Ansamblio namuose.

• **Kongresmanas Michael A. Feighan**, po ilgos pusantros metų kovos, pagaliau laimėjo iš Kongreso 120,000 dol. paskyrimą jo vadovaujamos Imigracijos ir tautybių komisijos veiklai.

REIKALINGI DARBININKAI

medelyno ir dekoratyvinės sodininkystės darbams. Darbas pastovus ir atlyginimas pagal sugebėjimus.

Norintieji dirbti privalo važiuoti automobiliu ir būti 20-50 metų amžiaus.

Skambinti GARDEN'S FRIEND CO., IV 6-0816.

REIKALINGOS MOTERYS — DARBUI PRIE SIUVAMŲ MAŠINŲ

Pastovus darbas. Pageidaujamos prityrę akordiniam darbui siuvėjos, nors bus priimamos ir kitos.

Garantuotas valandinis atlyginimas apmokymo metu, o po to aukštas akordinio darbo atlyginimas. Iki 45 m. amžiaus. Teirautis 8:30 val. iki 4 val. p. p. nuo pirmad. iki penktad. (prie Lorain Ave.).

JOSEPH & FEISS CO.
2149 W. 53 St.

(66-70)

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

Turime keletą gerų vienos ir dviejų šeimų namų. Bonna, Hecker, Addison, Cornelia ir kt. Arti gero susisieki-mo, bažnyčios, mokyklos. Nebrangūs, galima pirkti su mažu įmokėjimu. Nedidelis mokesčiai. Suinteresuoti skambinkite.

Investavimui

32 butų, arti Lake Shore Blvd. Naujas — mūrinis.

4 butai, kaina \$10,500.

Didelis pareikalavimas vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

KARNAVALAS,

NAUJOSIOS PARAPIJOS AIKŠTESE,

18022 NEFF ROAD

BIRŽELIO 17-18-19-20.

Galite laimėti 1965 metų FORD

MUSTANG automobilį.

ŽAIDIMAI — ATSIGAIVINIMUI
BUFETAI — UŽKANDŽIAI.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Kviečiame į talką!

Šiais metais sukanka Lietuvos vergijos dvidešimt-penktmetis. Birželio 16 d. Kremliaus satrapai tėvynėje išniekins lietuvių tautos brangius idealus, skelbdami okupacijos 25 metų jubiliejų, tuo rėždami tiesai per akis. Laikas pribrendo mums, laisvojo pasaulio lietuviams, demaskuoti šitą melą ir tiesos perversiją. 1965 metai yra kritiškas momentas parodyti pasauliui, kad 25 metai teroro, nuožmiausio melo ir spaudos nepalaužė lietuvių ryžto atstatyti krašto nepriklausomybę tautiniais ir demokratiniiais pagrindais.

Amerikos Lietuvių Jaunimas ir Organizacijos už Laisvę, jausdami pareigą pavergtai tautai ir atsakomybę prieš būsimas lietuvių kartas, imasi iniciatyvos sukviesti visus lietuvių veiksmus, susivienijimus, partijas, organizacijas ir visuomenininkus, New Yorke bei kitur, įgyvendinti septynių punktų atkirtį bolševizmui, būtent:

1) Išreklamuoti visą reikalą iš anksto vakariečių spaudoje;

2) Nupirkti pilną puslapį New York Times, talpinti masinės demonstracijos apgarsinimą ir lietuvių apeliaciją į Jungtinės Tautos. Taipogi nupirkti vėliau puslapio tam pačiam laikraštyje, apeliuojant į Jungtinės Tautos išskirti kolonializmą Lietuvoje klausimą, su universitetų bei kolegijų rektorių parašais;

3) Vizituoti Jungtinių Tautų misijas, įteikiant joms Lietuvos bylos medžiagą ir kviesiti jų atstovus į viešą demonstraciją. Reforuoti reikalą Jungtinių Tautų atstovų vyriausybėms;

4) Suorganizuoti viešą lietuvių demonstraciją Madison Square Gardens, New Yorke, kuriame dalyvautų 12-20.000 lietuvių, priimti rezoliuciją laisvojo pasaulio lietuvių vardu, reikalaujančią Lietuvos klausimo iškėlimo Jungtinėse Tautose;

5) Įteikti rezoliuciją su dokumentuotu memorandumu Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui U-Thantui, Komitetui tirti kolonializmą, Jungtinių Tautų misijoms ir JAV valstybininkams;

6) Suorganizuoti masinę lietuvių eisną prie Jungtinių Tautų, kaip protestą prieš 25 metų sovietinę okupaciją;

7) Išgarsinti visą įvykį per laisvojo pasaulio laikraščius, žurnalus, radiją, televiziją, telstarą ir t.t.

Užsimojimas yra milžiniškas ir ne vienos organizacijos uždavinys. Užtat, Jūsų organizacija kviečiama talkon įgyvendinti šitą visiems lietuviams svarbų žygį. Kviečiame organizacijų atstovus į bendrą susirinkimą septynių punktų klausimu, kuris įvyks š. m. birželio mėn. 25 d., 8 val. vak. Apreiškimo parapijos salėje, 5th St. ir Havemeyer, Brooklyn, N. Y. Susirinkimas nustatys žygio puses.

Lietuvių Už Nepriklausomybę
Laikinasis Vykdomasis Komitetas

Antanas Mažeika, Algirdas Budreckis,
Antanas Sniečkus ir Romas Kezys

PULK. K. GRINIUS PALAIDOTAS WASHINGTONE

Birželio 2 d. Washingtono Rock Creek kapinėse buvo palaidotas buv. Lietuvos karo attache Berlyne, gen. štabo pulkininkas Kazys Grinius, prez. dr. K. Griniaus sūnus.

Velionį į kapus palydėjo žmona Gražina, sūnus Algis, Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas, Lietuvos Pasivienijimo patarėjas dr. Stasys Bačkis, Voice of America įstaigos vedėjas Mr. Clifford ir gausus būrys Washingtono lietuvių, o taip pat nemaža kitatautių bendradarbių iš Voice of America įstaigos, kur pulk. Grinius nuo 1952 me-

tų dirbo ir buvo rusų programų vedėjas.

Į laidotuves taip pat atvyko: A. K. Brazdžionis su žmona iš Londono, Adolfas Baliūnas iš Chicagos ir eilė kitų bičiulių ir pažįstamų.

Gawler koplyčioje K. Griniaus karstas skendo gėlėse. Karstą puošė Amerikos ir Lietuvos vėliavos.

Atskirai buvo išstatyti visi pulk. Griniaus turėti ordinarai, k. t. D.L.K. Vytauto bei D.L.K. Gedimino, Suomijos Baltosios Rožės, Belgijos ir Prancūzų Garbės Legijono karininko ordinarai.

Koplyčioje atsisveikinimo kalbą pasakė Lietuvos atstovas Juozas Kajeckas. Laidotuvių dieną turiningą atsisveikinimo žodį tarė

Voice of America įstaigos vedėjas Mr. Clifford, kuris ypač išskėlė pulk. Griniaus lojalumą, didelį pareigos jausmo pajautimą ir draugiškumą.

Trumpai su velioniu atsisveikino Amerikos Balso Lietuvių skyriaus vedėjas dr. K. Jurgėla ir inž. P. Labanauskas, kuris perdavė užuojautą velionies žmonai Lietuvių Profesorių Draugijos ir Karininkų Ramovės vardu.

Trumpas religines apeigas koplyčioje ir kapinėse atliko Washingtono lietuvių R. K. parapijos klebonas. Pulk. K. Škirpos iniciatyva laidotuvių dalyvavo buv. Lietuvos kariuomenės karininkai kariškai pagerbė velionį. Laidotuvių apeigos kapinėse buvo baigtos tradicine lietuviška giesme "Marija" ir Lietuvos himnu.

KORP. NEO-LITHUANIA STOVYKLA IR SUAŽIAVIMAS

Korp. Neo-Lithuania vasaros stovykla šiais metais įvyks nuo rugpjūčio 28 d. iki rugsėjo 6 d. Rex Terrace resort on Elk Lake, Alden, Michigan. Tai yra labai graži ir erdvi vieta — lodge ir trylika kabinų su visais patogumais, sporto aikštės, motorlaiviai ir t.t. Kaina stovyklautojams 7 dol., svečiams savaitgalyje — 8 dol. dienai plus 4% mokesčiu.

Vyr. Valdybos pavedimu stovyklą organizuoja Detroito neolithuanai.

Ten pat rugsėjo 4-tą ir 5-tą dienomis yra šaukiamas Korp. Neo-Lithuania suvažiavimas.

Visi korporantai yra prašomi atitinkamai sutvarkyti savo vasaros darbus bei atostogas, kad kuo skaitlingiausiai galėtų dalyvauti stovykloje ir suvažiavime.

Korp. Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

ARŪNAS VAITIEKAITIS, detroitiečių Reginos ir Algirdo Vaitiekaičių sūnus, šį pavasarį sėkmingai baigė Detroito katalikišką centrinę aukštąją mokyklą ir gavo stipendiją tolimajam mokslui Wayne valstybiniame universitete.

Mokykloje Arūnas priklausė National Honor Association valdybai ir aktyviai dalyvavo Detroito lietuvių skautų veikloje. Šią vasarą jis žada dalyvauti skautų stovyklose ir Korp. Neo-Lithuania stovykloje prie Elkežero Michigane. J. Gaizūčio nuotrauka

• Ligija Bieliukienė, LMK Federacijos pirmininkė birželio 7-12 d., dalyvavo New Orleans, Louisiana, vykusiame G.F.W.C. konvencijoje. G.F.W.C. yra didžiausia moterų organizacija pasaulyje ir jos konvencijoj dalyvavo apie 2000 moterų atstovių iš Amerikos ir kitų užsienio valstybių.

Birželio 8 d., lietuvių moterų atstovė Ligija Bieliukienė kalbėjosi su amerikiečių spaudos atstovais, kurie domėjosi Sovietų Rusijos kolonializmu Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose. New Orleans spaudo-

Grupė newyorkiečių lietuvių su dail. Pr. Lape (pirmoj eilėj viduryje) jo parodoj Rowaytone, Conn.

Dail. Prano Lapės paroda

Pranas Lapė yra jaunesnės kartos dailininkas, išėjęs meno studijas Švedijoje. Tai berods vienintelis lietuvis ten baigęs meno mokyklą ir buvęs pakviestas būti jo mokytoju. Jau šis vienas faktas liudija jį esant gabiu ir darbščiu. Iš tikrųjų taip yra. Tai matyti, kad ir iš jo suruoštos savo kūrybos darbų parodos. Dail. Pr. Lapė kažkodėl nemėgsta viešai rodytis su savo kūryba, nors jo darbai labai graži ir erdvi vieta — lodge ir trylika kabinų su visais patogumais, sporto aikštės, motorlaiviai ir t.t. Kaina stovyklautojams 7 dol., svečiams savaitgalyje — 8 dol. dienai plus 4% mokesčiu.

Vyr. Valdybos pavedimu stovyklą organizuoja Detroito neolithuanai. Ten pat rugsėjo 4-tą ir 5-tą dienomis yra šaukiamas Korp. Neo-Lithuania suvažiavimas.

Visi korporantai yra prašomi atitinkamai sutvarkyti savo vasaros darbus bei atostogas, kad kuo skaitlingiausiai galėtų dalyvauti stovykloje ir suvažiavime.

Korp. Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

• Mergaičių stovykla Dainavoje, vedama Nekalto Prasidėjimo Marijos Seserų, prasidės liepos 18 d. baigsis šventės programa rugpjūčio 1 d. Nuo birželio 15 d. informacijų reikalu kreiptis: Sisters of the Immaculate Conception, 15100 Austin Road, Manchester, Michigan 48158.

CHICAGOS LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO narės aktyviai ruošiasi Gintaro ballui, platindamos bilietus ir norėdamos sukelti stambesnę sumą, kurią galėtų skirti kaip stipendiją studijuojančiai lietuvaitei, reikalingai materialinės pagalbos. Šis debutančių ballus yra vienas didžiausių, kuris sukelia didelį susidomėjimą Chicago lietuvių visuomenėje. Šiais metais klubo pirmininkė G. Giedraitienė pristatys debutantes, kurias matome South Country Klube besiruošiant debutui. Iš viršaus žemyn: Christine Mikšytė, Jacqueline Mikšytė, Maryelle Vaišnoraitė, Diane Kudirkaitė, Patricia Murray, Cheryl Gedutytė, Nanes Zabruskaitė ir Donna Brazytė.

V. Noreikos nuotrauka

jas. Rimtesnių susižeidimų turėjo p. Kapočienė, gero-kai sutrenktas J. Kapočius, be susižeidimų neapsiėjo ir bendrakeleiviai A. Matjoška ir inž. E. Cibas.

• Adolfas Venclauskas, ilgametis pradžios mokyklų inspektorius Lietuvoje, iš-eivijoje Vokietijos PLB Krašto Valdybos švietimo inspektorius ir vėliau Vasa-rio 16 Gimnazijos mokyto-jas, nežūrint savo jau nebe jauno amžiaus, prieš porą metų pradėjęs magistrines studijas Middlebury Kole-gijoje, Vermonte, kurias tę-sė Emuanuel Kolegijoje Bostone, birželio mėn. 6 d. sėkmingai užbaigė gauda-mas magistro laipsnį.

• K. Donelaičio Žemesnio-sios Lituaništinės Mokyk-los Chicagoje mokslo metų užbaigimas įvyko birželio 5 d. Baigiamuosius egzami-nus išlaikė 24 mokiniai: P. Balchas, R. Baronaitytė, M. Bernatavičius, K. Bukavec-kaitė, R. Butikaitė, J. Diki-nis, Š. Griganavičius, J. Grigola, J. Ivanauskas, V. Juodaudis, R. Lakaitė, A. Maciejauskaitė, J. Mačiulis, S. Matas, L. Naureckaitė, D. Overlingaitė, K. Papar-tytė, I. Patlabaitė, A. Re-gis, A. Simanavičiūtė, J. Smulkaitis, R. Strikas, K. Tamulionytė ir M. Trakis. Kurie stas į K. Donelaičio aukštesniosios mokyklos 5-tą klasę, bus priimti be eg-zaminų.

Tą pačią dieną įvyko K. Donelaičio lit. mokyklos gausus visuotinis tėvų su-sirinkimas. Buvo išrinktas sekantiems mokslo metams naujas tėvų komitetas. Tė-vų Komiteto nariai bus pa-skelbti vėliau.

K. Donelaičio Aukštes-niosios lit. mokyklos jau veiks septintoji klasė. Mo-kyklos vedėjas, Julius Šir-ka, greitu laiku paskelbs 1965-66 mkslo metų moky-tojų tarybos sąstatą.

• Dr. Birutė Girniuvienė, jau prieš kurį laiką įsigiju-si teises verstis mediciniš-ka praktika, atidarė kabi-netą rytų Detroite, prie jungiančio rytus ekspresi-nio kelio ir Outer Drive. Tikslus antraštas: 15439 Harper Ave., Detroit 24, Mich.

Pacientai priimami nuo 2 iki 4 val. p. p. arba pagal susitarimą. Kabineto tele-fonas DR 1-4755. o namų TW 3-6916. Dr. B. Girni-uvienei linkime daug sėkmės. St. S.

GALITE IŠSIRINKTI DAIKTĄ TOKĮ KOKĮ SKIRSITE GIMINĖMS

Patogumui asmenų, siun-čiančių siuntinius - dovanas giminiams USSR įvesta nauja tvarka, pagal kurią kiekvienas gali išsirinkti dovanoms audinius, pramo-nės gamybos dirbinius, ga-mintus USSR, pagal ekspo-natus, išstatytus parodos salėse.

Tuo užsakytojas yra pil-nai užtikrintas, kad jo pa-sirinktus daiktus-prekes jo giminės gaus pilnumoje, saugiai ir griežtai pagal tą pavyzdį, kokį jis pasirinko. (sk.)

Dirvos bendradarbiui, rašytojui

EMILIUI SKUJENIEKUI

mirus, jo šeimai ir artimiesiems nuo-širdžią užuojautą reiškia

Dirvos Redakcija